

GLEOS POMORZA

ROK III

ORGAN PPS

Wtorek, 11 marca 1947 r.

WYDAWCA: SP. „WIEDZA”

NR 60

Układ o przyjaźni i wzajemnej pomocy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czeskosłowacką

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Prezydent Republiki Czeskosłowackiej,

dążąc do zapewnienia pokojowego rozwoju obu krajów słowiańskich, które, granicząc bezpośrednio z Niemcami, były w ciągu całych swych dziejów przedmiotem niemieckiej zaborczości, zagrażającej niejednokrotnie samemu ich istnieniu, wyciągając wnioski z doświadczeń ostatniej wojny, która postawiła obydwaj kraje w obliczu śmiertelnego niebezpieczeństwa,

świadomi żywotnych interesów, które posiadają obydwaj kraje we wspólnej obronie na wypadek wznowienia przez Niemcy polityki agresji przeciw ich wolności, niepodległości i całości terytorialnej,

w przekonaniu, że wspólna obrona przed takim niebezpieczeństwem leży w interesie utrzymania pokoju po wszechstronnym i bezpieczeństwa międzynarodowego, co jest najwyższym celem Organizacji Narodów Zjednoczonych,

zdając sobie sprawę z tego, że przyjaźń i ścisła współpraca między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką odpowiadają najżywniejszym interesom obu krajów przyczyni się do ich kulturalnego i gospodarczego rozwoju —

postanowili zawrzeć w tym celu układ o przyjaźni i wzajemnej pomocy i wyznaczyli jako swych pełnomocników

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: p. Józefa Cyrankiewicza, prezesa Rady Ministrów i p. Zygmunta Modzelewskiego, ministra spraw zagranicznych, Prezydent Republiki Czeskosłowackiej:

p. Klementa Gottwalda, prezesa Rady Ministrów, i p. Jana Masaryka, ministra spraw zagranicznych.

Artykuł 1

Wysokie umawiające się strony zobowiązują się oprócz swej wzajemnej stosunki na podstawie stałej przyjaźni rozwijać je i umacniać podobnie jak swą gospodarczą i kulturalną współpracę.

Artykuł 2

Wysokie umawiające się strony zobowiązują się stosować za wspólną zgodą wszelkie dostępne im środki dla uniemożliwienia każdej nowej groźby a

gresji ze strony Niemiec lub ze strony każdego innego państwa, które połączyłoby się w tym celu z Niemcami, bezpośrednio lub we wszelki inny sposób.

W tym celu wysokie umawiające się strony będą uczestniczyły w duchu jak najszczerszej współpracy w każdej międzynarodowej akcji, zmierzającej do utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego i w pełni przyczynić się będą do urzeczywistnienia tego celu.

Wysokie umawiające się strony będą w wykonywaniu tego układu przestrzegać swych zobowiązań, wynikających z ich członkostwa w ONZ.

Artykuł 3

Jeśli jedna z wysokich umawiających się stron zostanie wciągnięta w działania z Niemcami, które wnieśli by swą politykę agresji, lub z jakimkolwiek innym państwem, które połączyłoby się z Niemcami w tej polityce, druga z wysokich umawiających się stron udzieli jej niezwłocznie swej pomocy

Uroczysty akt podpisania układu

Warszawa, 10.3. Uroczysty akt podpisania układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czeskosłowacką odbył się o godz. 13 w sali Pompejańskiej w Belwedrze.

Układ podpisali ze strony Polski: premier Józef Cyrankiewicz i minister spraw zagr. Zygmunt Modzelewski, w imieniu Czeskosłowacji: premier Klement Gottwald i minister spraw zagr. Jan Masaryk.

Po podpisaniu obaj prezesi Rady Ministrów wygłosili krótkie przemówienia.

Premier Cyrankiewicz mówił m. in.: Podpisaliśmy przed chwilą układ, który przejdzie do historii jako wielki wkład w dzieło odbudowy pokoju. Pamiętajmy straszliwe skutki niemieckiej zaborczości w naszych dziejach w okresach braku solidarności między naszymi krajami. Pamiętajmy wspólne zwycięstwa, odnoszone dzięki solidarności naszych narodów. Pamiętajmy Grunwald...

Premier Cyrankiewicz zakończył słowami: Wierzymy że przyjaźń Polski z Czechosłowacją jest potrzebna Polsce, jest potrzebna Czechosłowacji, jest potrzebna dla bezpieczeństwa świata.

wojskowej oraz wszelkiej innej pomocy wszelkimi środkami, będącymi w jej rozporządzeniu.

Artykuł 4

Wysokie umawiające się strony zobowiązują się nie zawierać żadnego sojuszu ani nie brać udziału w żadnej koalicji, skierowanej przeciw drugiej z wysokich umawiających się stron.

Artykuł 5

Niniejszy układ zostaje zawarty na okres 20 lat. Jeśli żadna z wysokich umawiających się stron nie wypowie układu na 12 miesięcy przed upływem okresu 20-letniego, układ pozostanie w mocy na okres dalszych 5 lat, i w ten sposób dalej aż do chwili, gdy jedna z wysokich umawiających się stron nie wypowie go na 12 miesięcy przed upływem dalszego okresu 5-letniego.

Niniejszy układ, za część integralną którego uważa się protokół — załącznik — będzie ratyfikowany w jak najkrótszym terminie, wymiana dokumen-

Premier Gottwald w serdecznym swym przemówieniu wzywał: Pracujący dalej uczciwie nad tym, cośmy tak szczęśliwie rozpoczęli, aby przyszłe pokolenia pamiętały ten dzień — i zakończył okrzykiem: Niech żyje solidarność narodów słowiańskich w imię wolności postępu i szczęścia!

Po przemówieniach obaj prezesi Rady Ministrów wymienili pióra wieczne, którymi został podpisany układ.

Podczas aktu podpisywania układu sprawozdawcy radiowi nadawali raporty w językach czeskim i polskim, aby poinformować społeczeństwo obu państw o doniosłym fakcie zbliżenia między oba narodami.

U GROBU NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA

W poniedziałek o godz. 10 rano delegacja czeskosłowacka z premierem Gottwaldem na czele udała się na plac Zwycięstwa celem złożenia wieńców na grobie Nieznanego Żołnierza. Towarzystwo jej przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych i generalicji.

Po złożeniu wieńców delegacja czeskosłowacka udała się na zwiedzanie stolicy.

200 podejrzanych „Polaków”

zostanie wysiedlonych z Anglii do Niemiec

Londyn 10.3. Władze brytyjskie zawiadomiły 200 Polaków, którzy nie zdecydowali się na przystąpienie do Korpusu Przystosowania Cywilnego, iż zostaną wysłani do Niemiec, gdzie będą zdemobilizowani, po czym — po zwolnieniu — będą mieli uważać się za część społeczeństwa niemieckiego.

W Anglii pozostało 15 tysięcy Polaków, którzy nie powzięli jeszcze żadnej decyzji. Rząd brytyjski uważa, że mają oni jedynie dwie drogi do wyboru, albo wstąpienie do Korpusu Przystosowania Cywilnego albo powrót do kraju.

Tow. Premier wręczy legitymację 500.000 członkowi P. P. S.

Warszawa 10.3. (SAP). W najbliższą sobotę o godz. 15 odbędzie się w sali „Romy” wręczenie legitymacji partyjnej półmilionowemu członkowi PPS. Wręczenia legitymacji dokona sekretarz generalny PPS, tow. premier Cyrankiewicz, który wygłosi przemówienie o zadaniach członków.

PREMIER CYRANKIEWICZ ŚWIADKIEM W PROCESIE PRZECIW HOESSOWI

Warszawa 10.3. (SAP). Jak się dowiadujemy, na rozprawie przeciwko Rudol-

tów ratyfikacyjnych zaś nastąpi w Pradze.

Układ wejdzie w życie z chwilą jego podpisania.

Artykuł 6

Układ sporządzony jest w języku polskim i czeskim, i oba teksty są autentyczne.

Sporządzono w Warszawie w 2 egzemplarzach dnia 10 marca 1947 r.

Z upoważnienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej:

(—) Józef Cyrankiewicz, prezes Rady Ministrów.

(—) Zygmunt Modzelewski, minister spraw zagranicznych.

Z upoważnienia Prezydenta Republiki Czeskosłowackiej

(—) Klement Gottwald, prezes Rady Ministrów.

(—) Jan Masaryk, minister spraw zagranicznych.

PROTOKÓŁ

do układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czeskosłowacką

Wysokie umawiające się strony, w przekonaniu,

że trwała przyjaźń wymaga uregulowania wszystkich spraw, będących w zawieszaniu między wysokimi umawiającymi się stronami, są zgodne w tym, że rozstrzygną na podstawie wzajemnego porozumienia, nie później niż w ciągu 2 lat od dnia podpisania układu, wszystkie kwestie terytorialne, istniejące między obu krajami, —

że mając na uwadze potrzebę możliwie jak najszybszej odbudowy gospodarczej i kulturalnej, przystąpią w możliwie jak najkrótszym terminie do zawarcia umów, służących temu celowi, —

że zapewnią Polakom w Czechosłowacji i Czechom w Polsce w ramach praworządności i na zasadzie wzajemności możliwości rozwoju narodowego, politycznego, kulturalnego i gospodarczego (szkoły, stowarzyszenia, spółdzielnie) na zasadzie jedności w spółdzielczości w Polsce wzgl. w Czechosłowacji.

Sporządzono w Warszawie dnia 10 marca 1947.

(podpisy).

Konferencja w Moskwie rozpoczęta

Moskwa, 10.3. Dzisiaj o godzinie 15 rozpoczęła się w Moskwie konferencja 4 ministrów spraw zagranicznych.

Na wstępie przystąpiono do omówienia spraw proceduralnych i zgodzono się na porządek obrad ustalony już w grudniu w Nowym Jorku. Poza tym ustalono, że posiedzenia odbywać się będą 2 razy dziennie o godz. 9 i 15. Sprawa traktatu z Austrią będzie omawiana na ostatnim miejscu.

Ministrowie zgodzili się na projekt Molotowa, aby do porządku obrad włączyć sprawę Chin. Rada zgodziła się na propozycję wycofania w jak najkrótszym terminie wojsk okupacyjnych Chin.

Minister Marshall zaproponował aby rozpatrzyć również sprawę redukcji wojsk okupacyjnych w Europie. Molotow udzielił odpowiedzi w tej sprawie w dniu jutrzejszym.

Bevin wypowiedział się za przyję-

ciem propozycji sojuszniczej rady kontroli Niemiec w sprawie likwidacji Prus. Rada Ministrów zgodziła się na przyjęcie tej propozycji, zawartej w sprawozdaniu sojuszniczej komisji kontroli.

W dniu dzisiejszym ustalono także że zastępcy ministrów spraw zagranicznych będą kontynuować swą pracę rozpoczętą w Londynie.

Rozpoczęcie konferencji odbyło się w sposób pozbawiony wszelkiej pomp i ceremoniału. Pierwszy przybył około godz. 14.45 (czasu moskiewskiego) gen. Marshall. Po nim przybyli w krótkich odstępach czasu Bidault, Molotow i Bevin.

Uderzał brak wszelkich zarządzeń bezpieczeństwa policji w art. honorowych dekoracji. W kilka minut po przybyciu ministrów, po krótkim brzo-witanium się, uczestnicy konferencji znajdowali się już przy stole obrad.

fowi Hoessowi, b. komendantowi obozu w Oświęcimiu, przesłuchany będzie w charakterze świadka premier Józef Cyrankiewicz, wieloletni więzień Oświęcimia, uczestnik ruchu podziemnego w obozie.

Rząd brytyjski w obliczu najcięższej próby

Londyn 10.3. Dzisiaj rozpoczęła się w Izbie Gmin trzynastogodzinna debata w sprawie sytuacji gospodarczej w Brytanii. Dyskusję zajął min. Cripps dłuższym przemówieniem, w którym podkreślił powagę sytuacji gospodarczej spowodowanej wojną.

Polska i Czechosłowacja występować będą wspólnie

Wywiad czechosłowackiego wiceministra spraw zagranicznych

Praga. (PAP). Niedzielną prasę czechosłowacką zamieściła tekst wywiadu, udzielonego przez czechosłowackiego wiceministra spraw zagranicznych dra Clementisa redaktorowi dziennika „Narodna Obrada”. Wiceminister Clementis twierdzi, że czechosłowacko-polska umowa posiada olbrzymie znaczenie dla rokowań w sprawie Niemiec. Fakt, że Polska i Czechosłowacja — dwa państwa najbardziej narażone na agresję niemiecką występować będą wspólnie nada ich opinii odpowiednią wagę. „Przez podpisanie umowy sojuszniczej — oświadczył wiceminister Clementis — nastąpi również normalizacja stosunków polsko-czechosłowackich w dziedzinie gospodarczej i handlowej. Obecnie możemy rozważać i planować budowę naszych podstaw gospodarczych i przygotować planową współpracę nie tylko z Polską ale z innymi państwami zainteresowanymi. Jednym z najważniejszych zagadnień dla poparcia planowej współpracy gospodarczej jest jak najszybsze wybudowanie kanału Dunaj — Odra. W najbliższych dniach będzie również podpisana przygotowana już od dawna umowa kulturalna, zawierająca m. in. porozumienie w sprawie traktowania Polaków w Czechosłowacji o-

raz Czechów i Słowaków w Polsce. — na zasadach wzajemności. W praktyce oznacza to — powiedział wiceminister Clementis — że rząd polski pozwoli na utworzenie szkół słowackich oraz na odprawianie nabożeństw w języku słowackim w gminach slo-

wackich i umożliwi, w ramach przepisów ustawowych socjalny rozwój Słowaków i Czechów. — Jest rzeczą naturalną, że zarówno rząd polski jak i rząd czechosłowacki będą miały prawo żądać całkowitej lojalności od tych obywateli.

Rozmowy w Waszyngtonie

o pomocy dla Grecji

Waszyngton. (PAP). Podsekretarz stanu Dean Acheson, przyjął ambasadora Wielkiej Brytanii lorda Inverchapel. Zdaniem kół poinformowanych, rozmowa obu polityków dotyczyła wyłącznie problemu greckiego. Ambasador brytyjski, opuszczając departament stanu odmówił wszelkich wyjaśnień. Kola polityczne łączą tę rozmowę z przygotowaniem prowadzonymi w Białym Domu i departamencie, stanu dla zwołania tajnej konferencji z udziałem prezydenta Trumana oraz głównych przywódców obu stron. Kongresu. Prezydent ma poinformować uczestników zebrania o wspólnych decyzjach Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii w sprawie Gre-

cji oraz o treści swego orędzia, w którym ma żądać od Kongresu kredytów na pomoc gospodarczą dla Grecji.

Jak zużytkuje rząd grecki pomoc zagranicy?

Londyn. (PAP). Tygodnik „Tribune”, na marginesie nowych aresztowań w Grecji pisze m. in.: „Pomoc dla Grecji jest rozpaczliwie pilna. Nie przesadzimy, jeżeli powiemy, że kraj ten znajduje się na progu bankructwa. Naród grecki głoduje. Praktycznie biorąc nie uczyniono niczego, by uczynić rozległe zniszczenia wojenne i rozpocząć odbudowę gospodarczą. Jednakże pomoc udzielona obecnemu rządowi prawie nieuniknienie wzmocni ucisk ze strony tego rządu wobec lewicy. Co więcej, sądząc z dawnych wyczynów obecnego rządu greckiego, wydaje się rzeczą nieprawdopodobną by zdołał on istotnie wykorzystać pomoc zagraniczną dla jakiegokolwiek poważnej odbudowy w interesie narodu greckiego. Obecni władcy Grecji są nie tylko rządem skrajnej prawicy politycznej, lecz

i reprezentacją interesów monopolistycznych w najściślejszym znaczeniu tego słowa”.

„Sunday Times” za koalicyjnym rządem w Wielkiej Brytanii

Londyn. (PAP). W artykule wstępnym pod tytułem: „Przed wszystkim naród” „Sunday Times” lansuje projekt utworzenia rządu koalicyjnego w Anglii na wzór tego, jaki istniał podczas wojny. Piśmie wzywa partię rządzącą i stronnictwa opozycyjne do wzajemnych ustępstw i wywołał, że utworzenie rządu koalicyjnego jest koniecznością wobec nadzwyczaj ciężkiej sytuacji gospodarczej i skomplikowanych problemów polityki zagranicznej.

Strajk w bankach paryskich

Paryż. (PAP). Banki paryskie, za wyjątkiem Banku Francuskiego i „Credit Foncier”, były zamknięte w sobotę, gdyż pracownicy ogłosili dwudniowy strajk w celu poparcia swych żądań wprowadzenia 5-dniowego, 40-godzinnego tygodnia pracy.

Wyjazd delegacji węgierskiej z Pragi

Praga. (PAP). Wobec zerwania pertraktacji między Węgrami a Czechosłowacją w sprawie wymiany mniejszości narodowej, delegacja węgierska z ministrem spraw zagranicznych Gyoengynesi na czele opuściła Pragę.

Największy zator lodowy w Polsce

Przemysł. (PAP). Na Sanie skutkiem dwudniowej odwilży nastąpiło gwałtowne ruszenie lodów. Zostało ono zahamowane przez nagłą zniżkę temperatury. Po obu stronach Przemysła utworzył się w następstwie tego zator o długości 30 km. Ruszenie lodów zmioło kładkę przerywając łączność z miastem. Most kołowy położony na peryferiach został również poważnie zagrożony.

Spadek po milionerze

Nowy Jork. (SAP). Spadkobiercy J. P. Morgana, milionera amerykańskiego, otrzymali po zapłaconiu wszystkich podatków oraz zobowiązań, 4.642.791 dolarów spadku. Majątek Morgana obliczony był kiedyś na 50 milionów dolarów. W chwili jego śmierci wynosił on brutto 16 milionów dolarów.

Brytyjsko-włoskie rozmowy finansowe

Londyn. (PAP). Do Londynu przybyła włoska misja handlowa w celu przeprowadzenia pertraktacji finansowych i gospodarczych. W skład misji wchodzi: minister pełnomocny we włoskim ministerstwie spraw zagranicznych dr Nascia, dyrektor komisji walutowej prof. Carli, zastępca kierownika wydziału gospodarczego banku włoskiego dr Parravician. Na czele delegacji stoi dyrektor banku włoskiego dr Mu-

nichella, który oświadczył przedstawicielom prasy, iż misja mówi stroną finansową o raz możliwość podjęcia na nowo stosunków handlowych między Wielką Brytanią a Włochami.

Śmierć dowódcy greckiej armii republikańskiej?

Paryż. (PAP). Agencja France Presse donosi z Aten, iż według wiadomości podanych przez izenniki greckie, naczelny dowódca greckiej armii demokratycznej, kpt. Marcou, który miał złożyć zeznania przed komisją ONZ zginął podczas ostatnich walk.

Były król jugosłowiański pozbawiony obywatelstwa

Belgrad. (PAP). Prezydium Jugosłowiańskiego Zgromadzenia Narodowego ogłosiło dekret pozbawiający b. króla Piotra, obywatelstwa jugosłowiańskiego i zarządzający konfiskatę całego jego majątku. Dekret obejmuje również b. królową Marię, matkę Piotra, oraz b. regenta księcia Pawła i szereg innych członków rodziny królewskiej.

Andersowcy ciężko pracują w Kanadzie

Ottawa. (PAP). Na zebraniu odbytym 2 marca r. b. w London-Ontario blisko 100 andersowców wystąpiło z żądaniem zmiany kontraktów z farmerami, motywując to niskimi płacami, nadmiernie długą pracą i złym traktowaniem. Niektórzy nie mieli wolnej niedzieli od dnia przyjazdu do Kanady.

Czy Francja zrewiduje swoje stanowisko w sprawie federalizacji Niemiec?

Paryż. (PAP). Powołując się na kółka bliskie Quai d'Orsay „Daily Mail” (wyda-

nie paryskie) twierdzi, że Francja skłonna jest poddać częściowej rewizji swe stanowisko w sprawie federalizacji Niemiec. Francja ma zgodzić się na rozszerzenie kompetencji rządu centralnego, któremu mają być powierzone sprawy zagraniczne, sądownictwo i handel zagraniczny, obstatek natomiast nadal przy żądaniu decentralizacji policji i utrzymania władzy lokalnych rządów. W zamian za te ustępstwa na rzecz planu radzieckiego, Francja — jak pisze dziennik — otrzyma poparcie ZSRR w sprawie ekonomicznego przyłączenia Saar. Związek Radziecki godzi się również — według dziennika — na przymierze radziecko-francusko-brytyjskie nie tylko na wypadek agresji lecz także jakiegokolwiek groźby ze strony Niemiec.

Tydzień na świecie

Cały świat śledził z uwagą „gwiazdzisty zjazd” ministrów spraw zagranicznych W. Brytanii, Francji i Stanów Zjednoczonych, którzy w ubiegłym tygodniu opuścili stolice swoich krajów i udali się do Moskwy. Po drodze na konferencje ministrowie załatwili parę ważnych spraw: w Dunkierce podpisali min. Bevin i min. Bidault anglo-francuski traktat przyjaźni; min. Marshall zatrzymał się w Paryżu i w Berlinie, gdzie odbył szereg rozmów w sprawie Niemiec. Wszyscy ministrowie w wywiadach prasowych, oświadczeniach oficjalnych i krótkich przemówieniach dali wyraz nadziei, że konferencja moskiewska stanowić będzie krok naprzód w dziele ustanowienia trwałego pokoju. Rzecz jasna, że ministrowie unikali dokładnego sformułowania swojego stanowiska w najważniejszych sprawach, ze względu na konieczność pozostawienia sobie możliwości swobodnej dyskusji w Moskwie.

Już na konferencji zastępców ministrów spraw zagr. w Londynie dała się zauważyć tendencja wielkich mocarstw nieformułowania swoich poglądów na tematy niemieckie, aby nie utrudniać późniejszego porozumienia. Konferencja londyńska miała za cel przede wszyst-

kim wysłuchanie poglądów mniejszych sojuszników i ustalenie pewnych zasad ogólnych w sprawach procedury. Przypuszcza się, że konferencja w Moskwie potrwa około jednego miesiąca i doprowadzi do uzgodnienia warunków pokoju z Austrią oraz stanowić będzie „pierwszy etap” prac nad traktatem pokojowym z Niemcami.

Wspomniany na wstępie traktat anglo-francuski wysunął się na czoło wydarzeń ub. tygodnia. Komentatorzy traktatu zarówno francuscy jak i angielscy podkreślają szczególnie dwa fakty: długotrwałość traktatu (50 lat) oraz wyraźne skierowanie sojuszu przeciwko Niemcom. Należy zaznaczyć, że istnieje możliwość przekształcenia sojuszu łączących Francję ze Zw. Radzieckim i W. Brytanią oraz Anglię z ZSRR w jeden traktat, który objąłby 4 mocarstwa: St. Zjednoczone, Związek Radziecki, W. Brytanię i Francję. Rozmowy na ten temat prowadzone będą w Moskwie.

Niemniej ważnym wydarzeniem była zapowiedź podpisania sojuszu polsko-czechosłowackiego. Układ ten stanowić będzie jeszcze jedno ogniwo w łańcuchu sojuszu łączących wschodnich sąsiadów Niemiec i zapewniających im bezpie-

czeństwo. Delegacja rządu Czechosłowacji przybyła już do Warszawy i w chwili gdy piszemy te słowa traktat prawdopodobnie jest już podpisany. Trzeba zwrócić uwagę, że zawarcie tego układu w przededniu konferencji w Moskwie posiada specjalną wymowę i daje podstawy do stwierdzenia, że polityka państw słowiańskich w stosunku do Niemiec jest jednolita.

Kiedy już mówimy o sprawach niemieckich, musimy wspomnieć o formalnym rozwiązaniu państwa pruskiego. Sojusznicza Rada Kontroli Niemiec ogłosiła w tych dniach dekret, mocą którego państwo pruskie przestaje istnieć. Opinia całego świata, a przede wszystkim narodów, które przeszły przez piekło okupacji, powitała z zadowoleniem formalne usankcjonowanie istniejącego już zresztą stanu rzeczy. Prusy, to ognisko wszelkich wojen od dwu z górą stuleci wymazane zostały raz na zawsze z mapy Europy.

Wizyta prem. R. P. tow. Cyrankiewicza i min. Minca w Moskwie odbiła się szerokim echem w świecie. Na podkreślenie zasługuje fakt, że delegacja polska załatwiła w Moskwie szereg ważnych spraw politycznych i gospodarczych interesujących oba kraje. Polska otrzymała pożyczkę od Zw. Radzieckiego w wysokości 28 mil. dolarów w złocie, uzgodniono również zasady wy-

Zamknięcie granicy turecko-bułgarskiej

Londyn. (PAP). Agencja Reutersa donosi, iż poselstwo bułgarskie w Ankarze oświadczyło, że zamknięcie granicy turecko-bułgarskiej nie ma podłoża politycznego, lecz nastąpiło w związku z ostatnim postanowieniem rządu bułgarskiego wycofania z obiegu bonów skarbowych i banknotów. Zarządzenie to stanowi zabezpieczenie przed szeptem walut papierowych.

Ambasady w Kopenhadze i Oslo

Paryż. (PAP). Agencja France Presse donosi z Kopenhagi, iż rządy Danii i Norwegii postanowiły podnieść do rangi ambasad poselstwa obojgu państw w Kopenhadze i Oslo.

Polska polityka pokoju

Fakt, że sojusz przyjaźni polsko-czechosłowackiej zostaje podpisany w tym samym dniu, w którym rozpoczyna się konferencja moskiewska, ma swoją wymowę. Nie ulega wątpliwości, że spekulanci polityczni, zwłaszcza niemieccy spekulanci polityczni, liczyli na niezgodę lub chociażby na nieporozumienia między Polską a Czechosłowacją pragnąc upiec przy okazji własną pieczęć.

Pakt polsko-czeski kładzie kres tym „pobożnym życzeniom” i staje się jeszcze jednym ogniwem pokojowym. Jasne jest dla każdego, że Niemcom, którzy w niesnaskach polsko-czeskich widzieli swoją szansę i którzy przez tę ostatnią szczylinę, ostatnią furtkę bastionu przymierza słowiańskiego, pragnęli wjechać swój rewizjonizm, nie dogadza zamknięcie tej furtki. Z drugiej strony zaś pakt polsko-czeski zabezpiecza zarówno Polskę jak i Czechosłowację, przed możliwością nowej niemieckiej agresji.

Zbierająca się jednocześnie w Moskwie Wielka Czwórka będzie mogła przyjąć do wiadomości zawarcie paktu polsko-czeskiego i wyciągnąć z niego odpowiednie wnioski. Gen. Marshall oświadczył w drodze do Moskwy, że zawarcie paktu czterech mocarstw jest najważniejszym zadaniem konferencji. Pakt taki stanowiłby w jeszcze większej skali aniżeli pakt polsko-czechosłowacki rozczarowanie dla rewizjonistów niemieckich, liczących na niezgodę między mocarstwami. Polska pragnie zawarcia takiego paktu. I w tym wypadku interesy Polski są sprzeczne z interesami Niemiec. Polska bowiem widzi w tym pakcie najtrwalszą podstawę pokoju i bazę na któ-

rej można będzie odbudować zniszczenia wojenne i doprowadzić do dobrobytu obywateli.

Po powrocie z Moskwy premier Cyrankiewicz oświadczył, że celem umowy polsko-radzieckiej jest zabezpieczenie pokoju. Ten sam cel przyświeca Polsce przy zawarciu umowy polsko-czechosłowackiej, jak i zresztą wszelkim innym poczynaniom rządu polskiego w polityce międzynarodowej.

Po stabilizacji wewnętrznej w kraju przyszła kolej na stabilizację w stosunkach Polskiej z zagranicą. Wierzymy, że umowa polsko-radziecka i pakt polsko-czeski — oierwsze dwa poważne osiągnięcia nowego rządu polskiego w polityce międzynarodowej, będą dobrym początkiem dla zawarcia dalszych umów z innymi państwami, które nie chcą ażeby powtórzyła się pożoga wojenna na świecie.

Sprawa uchodźców

London. (PAP). Międzynarodowy Komitet dla Spraw Uchodźców podał do wiadomości, iż osiągnięto porozumienie w sprawie przyjęcia przez Chile 2.000 rodzin uchodźców. Brazylia i Kanada wyraziły również zgodę na przyjęcie pewnej ilości uchodźców.

Argentynska komisja do spraw uchodź-

ców, przebywająca obecnie w Europie w celu dokonania selekcji emigrantów ogłosiła, że Argentyna skłonna jest przyjąć 30 tys. emigrantów miesięcznie.

Główna kwatery Unrra w Berlinie podała do wiadomości, że z 2.700 dzieci polskich, przebywających w Niemczech, połowa już została repatriowana.

Ucieczka 30 przestępców wojennych z Genui

Rzym. (PAP). Jak donosi dziennik „Unita”, 30 włoskich przestępców wojennych — członków Ustasz — udało się na pokładzie parowca „Philippa” z Genui do Argentyny. 16 innych przestępców wojennych zostało aresztowanych przez policję włoską w chwili, gdy zamierzali wsiąść na statek. Wśród członków Ustasz któ-

rym udało się uciec, znajdują się b. szef lotnictwa kroackiego gen. Krec b. szef policji kroackiej Vergovic, kierownik tajnej policji Pavelica — Kranic i b. dowódca garnizonu Ustasz w Kroacji, gen. Tomlianic. Pismo „Unita” również wymienia nazwiska innych przestępców, którzy podróżują pod fałszywymi nazwiskami.

Nowy regulamin wyborczy do Rad Zakładowych

Warszawa (PAP). Prezydium KCZZ w dniu 4 marca br. uchwaliło projekt ordynacji wyborczej do Rad Zakładowych.

Nowy dekret o Radach Zakładowych jasno określa, że Rady Zakładowe są najniższym ogniwem organizacyjnym Związków Zawodowych i że Rada Zakładowa musi być pod kontrolą robotników i uzależniona od Związku Zawodowego, a nie jak było dotychczas — od inspektora pracy. Powyższe sformułowanie pozycji Rady Zakładowej pozwoli usunąć wiele nieporozumień oraz odchylenia od linii związkowej.

Nowy regulamin wyborczy zbudowany będzie w ten sposób, by wybory do Rad Zakładowych były bezpośrednio, równe, tajne i proporcjonalne. Pozwoli to wyeliminować wszelką walkę między poszczególnymi grupami robotników, gdyż każda walka osłabia jednolity front klasy pracującej, podrywając jednolitość ruchu zawodowego. Wybory do Rad Zakładowych powinny być akcją wzmacniającą jednolity front klasy robotniczej.

KCZZ stoi na stanowisku, by przy wyborach do Rad Zakładowych istniała jedna lista związkowa (choć regulamin przewidywał istnienie list „dzikich”), na którą poszczególne grupy robotników zgłoszą swoich kandydatów, zbierając na nich przewidzianą liczbę podpisów.

Lista „dzika” musi mieć taką samą ilość podpisów, jak lista związkowa. W ten sposób każda grupa w zależności od otrzymanych głosów otrzyma proporcjonalną ilość mandatów.

Podstawową zasadą wyborów do Rad Zakładowych, na którą wskazuje KCZZ, winno być wystawienie i wybieranie takich kandydatów, którzy cieszą się zaufaniem robotników danego zakładu, są uczciwi, sumienni, pracowici i oddani służbie klasy robotniczej.

Ogłoszenie wyborów do Rad Zakładowych uzależnione będzie teraz, po uchwaleniu projektu ordynacji wyborczej do Rad

Zakładowych przez KCZZ, od ogłoszenia go przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

W bieżącym roku poza wyborami do Rad Zakładowych odbywać się będą wybory do Zarządów Oddziałów Zarządów Głównych Związków Zawodowych.

Po okresie wyborczym zwołany będzie kongres Związków Zawodowych i wybrane władze KCZZ.

Uczony radziecki

pisze prace z historii Polski

Moskwa. (PAP). Eugeniusz Tarle, jeden z najwybitniejszych historyków radzieckich, jeden z autorów słynnej „Historii dyplomacji” pracuje obecnie nad dziełem o polityce zagranicznej Katarzyny II oraz opracowuje obszernie okres drugiego rozbioru Polski jak również okres Konfe-

deracji Barskiej, posiłkując się w tym celu materiałami archiwalnymi, niewykrywanymi dotychczas w znacznym stopniu ani przez rosyjskich, ani przez polskich uczonych. Działalność wybitnych ówczesnych działaczy polskich wchodzi również w zakres badań Tarlego.

Stacje seismograficzne na Śląsku

W dążeniu do zapobiegania wypadkom w górnictwie Okręgowa Komisja Ratownictwa Górniczego przystąpiła do budowy szeregu stacji seismograficznych na terenie kopalni przemysłu węglowego. Zadaniem tych stacji będzie ustalenie na podstawie dokładnych notowań aparatów seismograficznych miejsca wstrząsów podziemnych i zapobieganie na tej podstawie poważniej-

szym wypadkom w górnictwie. Stacje seismograficzne ułatwią również podjęcie natychmiastowej akcji ratunkowej w razie stwierdzenia wypadku.

Na kopalni „Rozbark” w Bytomiu uruchomiona została już pierwsza tego rodzaju stacja w Śląsko-Dąbrowskim Zagłębiu Węglowym.

MAŁY FELIETON

Przygoda

— Chciałabym przeżyć jakąś przygodę w podróży — rzekła pani Mira w drodze do Zakopanego, udając się z mężem w podróż poślubną.

— Miła perspektywa, dopiero tydzień jesteś mężatką, a już marzysz o romantycznych przygodach.

— Wiesz, mam genialny pomysł. Ja będę udawać młodą, samotnie podróżującą damę, a ty załurzonego we mnie młodzieńca, który narzuci mi swoje towarzystwo...

— Skoro ci to sprawi przyjemność.

— Musimy jednak swoje role traktować poważnie, gdyż inaczej nic z tego nie wyjdzie.

— A więc zaczynamy.

— Sliczna okolica. Pani przejeżdża tędy po raz pierwszy?

— A co ja mam odpowiedzieć na to?

— Nie pytał, tylko odpowiadaj, jak chcesz! — No, dobrze.

— Zdaje mi się, że słońce pani zbyt do-

kuca, niech pani zajmie moje miejsce!

Czy pani pozwoli?

— Proszę... owszem.

Rozmowa ożywiła się i zaczęła być bar-

dzo interesująca. Ze strony pana było za-

wiele komplementów, wreszcie przysuwa-

jąc się do pani pochwylił jej rączki i wy-

cisnął kolejno na nich gorący pocałunek.

— Mój panie, jeśli pan nie przestanie

być natarczywym zawolam pomocy.

Nie wiedzieli, że konduktor niepostrze-

żenie przygląda się im przez uchylone

drzwi.

— Pani tego nie uczynił — zawołał i

przemocą pocałował ją w usta.

— Pomocy! — krzyknęła kobieta.

Dojeżdżali do Chabówki. Na stacji ze-

szedł młody żonkoś po papierosy, a za nim

do bufetu podał konduktor, i oddał go

pod opiekę milicjanta.

Gwizd, pociąg ruszył.

Konduktor zadowolony przyszedł do

przedziału młodej kobiety.

— Panie — spytała niespokojnie —

gdzie jest pan, co ze mną jechał w prze-

dziale?

— Niech pani będzie spokojna. Oddałem

go w ręce milicji.

Osa.

Dwór wśród moczarów

Powieść sensacyjna
Napisana JANINA CZACHOWSKA

5) Czytałam ciągle, nie chcąc poddawać się smutnym nastrojom, gdy głębokie jej westchnienie przerwało lekturę. Spojrzałam w twarz tej kobiety i oczy nasze spotkały się na chwile.

W oczach jej błyszczały łzy, a patrzyła na mnie, jakby mi zajrzeć chciała aż do głębi serca.

Podniosła rękę i zdawało się, że chciała skinąć na mnie, lecz w tejsze chwili dał się słyszeć głos Rowickiego. Wszedł tak cicho i ostrożnie, że żadna z nas nie słyszała wcale jego kroków.

— Jesteś widocznie bardzo zmęczona, droga Lilo — odezwał się z niezmierną czułością do żony. — Może wolałabyś pójść do swego pokoju?

Rowicka podniosła się i, oparta na ramieniu męża, który otulił ją starannie szalem, zwróciła się do drzwi.

Gdy wstawała, chciałam jej także podać ramię, ale nawet nie spojrzała na mnie. Nie przyjęła tej wolnej usługi.

Co to miało znaczyć, skąd ten niezrozumiały gest? Czyżbym ją czymś uraziła?

Nie potrafiłam odpowiedzieć na powyższe pytania i naprawdę zbierało mi się na płacz. Chciałam bowiem, aby stosunki nasze ułożyły się jak najpopraw-

niej, a tymczasem wyczuwałam instynktownie, że dziewczeczka rozmyślnie odgradza się ode mnie twardą zaporą obojętności.

Przyznając, że nie czułam sympatii do tej milczącej kobiety, męża jej natomiast polubiłam bardzo. Nie zrażał się ani jej obojętnością, ani dziwnym zachowaniem i okazywał jej tyle miłości i przywiązania, że każda inna kobieta byłaby mu za to wdzięczna. Ale pani Rowicka była zimna jak bryła lodu. Pomimo całej żywości mego charakteru nie zdołałam rozweselić jej ani na chwile.

— Jedynie dla kaprysu mej żony — mówił mi kiedyś Rowicki — mieszkamy na wsi. Nie chce ona teraz żyć z nikim. Boi się pokus Warszawy, bo niegdys — dodał otwarcie — lubiłem trochę pohulać i trwonić pieniądze. Toteż dziś niewiele mi zostało z majątku i prawdę mówiąc, żyję po części z łaski żony, która jest bardzo bogata. Ach, panno Doro, gdyby ją pani знаła przed dziesięć laty! Jaka ona była piękna, inteligentna! Wszyscy ją uwielbiali...

Muszę zaznaczyć, że mówiono mi tu od dawna już po imieniu — jako Dora Karska istniałam tylko dla służby.

— Cóż wpłynęło — zapytałam — tak niekorzystnie na jej usposobienie i samopoczucie?

— Ach, — odparł — wielkie spotkało nas nieszczęście. Mieliliśmy synka, starszego od Emilki, który umarł nagle, kiedy bawiliśmy w Warszawie. Wracamy z balu — moja żona wesoła, w wybornym była humorze. Nagle dostrzega telegram na biurku, otwiera go, czyta wiadomość o śmierci dziecka. Krzyknęła strasznie i padła na ziemię jak nieżywa. Ledwie przywołaliśmy ją do życia. Nie płakała, nie rozpaczwała, lecz stała się milcząca, jakby skamieniała. I nie ma najmniejszych widoków, aby się to znowu zmieniło. Okropność!

Otoczam ją największą troskliwością — odezwał się po chwili — i dzięki zabiegom lekarzy napady nerwowe, jakim ulegała dawniej, nie powtarzają się tak często. Upprzedzam panią jednak, że ona czasem opowiada jakieś straszne bajki...

— Bajki? — zapytałam zdziwiona.

— Tak. Nieszczęśliwą kobietę przesładowują jakieś wizje...

— Ależ to okropne!

— I wtedy opowiada niestworzone historie. Są to wytwory chorej imagi-

nacji.

— Proszę pana, żona pańska wobec mnie jest bardzo oszczędna w słowach, nie chce ze mną rozmawiać, gdyż widocznie mnie nie znosi — rzekłam otwarcie.

Rowicki odpowiedź moją przyjął z

zadowoleniem. Pochwalił me taktowne postępowanie i dodał:

— Pojmuję pani nieszczęście i przygnębienie człowieka, związanego z kobietą ubóstwianą, która jest na pół ośląkana. Wszystkie moje dowody miłości przyjmuje z obojętnością, graniczącą niemal z niechęcią z wstrętem...

— Współczuję panu.

— Ach, gdyby pani wiedziała — mówił szeptem Rowicki — jak jestem osamotniony, nieszczęśliwy. Nikt mnie nie chce zrozumieć, nikomu nie mogę zwierzyć się ze swych smutków i trosk, które mi kamieniem ciężą na sercu.

I spojrzał na mnie czule, a na ustach jego zaigrał zagadkowy uśmiech.

Nie będzie nic z flirtu, mój panie — pomyślałam, ale równocześnie uczułam głęboką litość dla tego biednego samotnika.

A chcąc przerwać drażliwą rozmowę, pod jakimś pozorem wybiegłam do ogrodu.

I tu czekała mnie nowa niespodzianka.

Nagle jak spod ziemi wyrósł przede mną Ryszard Drewicz. Minę miał zakłopotaną, przywitał mnie niezgrabnie i przestępował z nogi na nogę jak sztabak.

— Pan tu? — zdziwiłam się.

— Tak, przyszedłem panią ostrzec.

— Mnie? Przed kim?

— Przed Rowickim.

— Wybacz pan, ale to zbytę troskliwości.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Praca gospodarcza

Pracami naszego ogródka

nie ustalmy od razu, że cały nasz ogródek nazywamy działką, jego poszczególne części zagonkami, a linie sadzenia — grządkami, ponieważ w różnych stronach Polski różna się utrzymuje nomenklatura.

Czwarta — sprawa — to dobór odpowiednich nasion. Nie wolno jest brać nasion niewiadomego pochodzenia, a przy zakupie większej ilości — dobrze jest wybrać się z fachowcem. Jeżeli to jest za trudne — zapatrywać się tylko w znanych, renomowanych firmach, lub u ogrodników — nasienniarzy. Nasiona z niepewnych źródeł są nie raz powodem wielkich rozgoryczeń i — u-

padku wiary w nasze powołanie ogrodnicze. To jest szczególnie niebezpieczne dla początkujących ogrodników-amatorów.

Piąta wreszcie sprawa to wyzyskanie słońca przy sadzeniu poszczególnych roślin. Nie należy więc z południowego brzegu naszej działki sadzić tych roślin, które szybko rosną, lub też obfitym liściem będą zabierać słońce następnym szeregom. A więc pierwsza grządka od strony słońca to: sałata, truskawki, rzodkiewka. Druga: marchew, pietruszka, cebula. Trzecia: buraki, kapusta. Czwarta: kartofle. Ostatnia: grzyby pęczki.

Już wkrótce zacznie się orka wiosenna i praca w ogródkach działkowych. Dotkliwy brak pogłowia końskiego zastąpi się na razie w sposób prowizoryczny, jak to widać na naszym zdjęciu

Zwiększa się zakres produkcji przemysłu paperniczego

Wachlarz artykułów produkowanych przez państwowy przemysł papirniczy stale się zwiększa. obejmując szereg artykułów dotychczas nieprodukowanych. Do takich należy w pierwszym rzędzie produkcja kart do gry, dla podjęcia której przeprowadzono specjalne próby uwiecznione pomyślnym rezultatem wyprodukowania papieru kredowanego, nadającego się do produkcji kart.

Innym artykułem są tzw. relify — malowanki do wycinania szczególnie poszukiwane przez Szwecję.

Ważną, ze względu na rozwijającą się produkcję porcelany jest wytwarzana w Wałbrzychu tzw. dekalkomania czyli specjalna kalkomania używana następnie przy produkcji wyrobów porcelanowych.

Obowiązek składania zeznań podatkowych

Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenie, upoważniające poszczególne Izby Skarbowe do indywidualnego odradzania terminów zeznań podatkowych o osiągniętym w roku podatkowym 1946 dochodzie, względnie obrocie.

Jak wiadomo, termin składania zeznań

obowiązywał do końca lutego r. Biorąc jednakże pod uwagę szereg trudności, Ministerstwo Skarbu zezwoliło poszczególnym Izdom Skarbowym na przesunięcie terminu, dając w ten sposób wszystkim podatnikom możliwość wywiązania się ze swych obowiązków.

Obowiązek składania zeznań podatkowych odnosi się — o ile chodzi o zeznania o dochodzie — do osób fizycznych, które obowiązywały w roku 1946 prowadzić księgi oraz które osiągnęły w tymże roku dochód, przekraczający 12 tys. zł.

Nie mają obowiązku składania zeznań o dochodzie osoby podlegające podatkowi gruntowemu, jeżeli obok gospodarstwa rolnego wcale nie mają innych źródeł dochodów, bądź też jeżeli ich dochód roczny nie przekracza kwoty 12 tys. zł. Podatnicy, podlegający obowiązkowi składania zeznań o dochodzie, obowiązani są jednocześnie ze złożeniem zeznań wpłacić do kasy Urzędu Skarbowego zaliczki na podatek dochodowy w wysokości różnicy pomiędzy kwotą podatku przypadającego od zeznanego dochodu na rok 1946, a sumą zaliczek miesięcznych należnych już i wpłaconych za ten rok.

O ile chodzi o obowiązek składania zeznań do wymiaru podatku obrotowego, to obowiązek ten nie odnosi się do podatników opłacających podatek obrotowy w formie ryczałtu.

Utworzenie Zjednoczenia Przemysłu Surowców Mineralnych

Zarządzeniem Ministra Przemysłu utworzone zostało Zjednoczenie Przemysłu Surowców Mineralnych z siedzibą w Jenieju Górze. Zakres działania Zjednoczenia obejmuje teren Rzeczypospolitej Polskiej. Zjednoczenie posiada osobowość prawną i powołane jest do koordynowania gospodarki przemysłowej i planowego działania zakła-

Pieczarki w piwnicy i pasieka na balkonie

Niejednokrotnie już poruszano w prasie kwestię wyżywienia w Polsce, kwestię, która w dalszym ciągu przedstawia się nie tęgo. Braki żywnościowe nie mogą być załatwione tak szybko, jakby tego chcieli wszyscy obywatele naszej Rzeczypospolitej.

Nie wszyscy jednak zdają sobie sprawę z tego, że usunięcie tych braków leży w dużej mierze w naszych rękach i nad tym należy się zastanowić.

Jest już marzec. We wszystkich zgromadzeniach działkowców zaczyna się ruch, bo już należy się rozejrzeć za tym, żeby mieć przydzieloną działkę. Nie jest to bynajmniej sprawa łatwa, niemniej jednak co roku działkowców jest coraz więcej, a nie coraz mniej. Po prostu dlatego, że kto jednego roku zdobył działkę, ten jej w następnym roku nie tylko się nie wyrzeknie, ale stara się o większą, bo już nabral rutyny, a nowa wszelkie trudności i jest w stanie większą działkę zagospodarować.

Ziemi jednak — dla działkowców — rzecz prosta — jest w Polsce jeszcze pod dostatkiem. Każde miasto ma tereny niezagospodarowane, które można oddać pod uprawę dla działkowców, a czy wiecie, że ogródek na 100 metrów kwadratowych może zaopatrzyć we wszelkie jarzyny rodzinę, składającą się z czterech osób:

Sprawą bezpośrednio wyżywieniu służącą jest między innymi hodowla pieczarek. Pieczarka, grzyb bardzo smaczny i bodajże tylko dla artretyków niewskazany, bardzo plenny — może być hodowana dośloownie w każdej piwnicy. Trzeba tylko końskiego nawozu, no i oczywiście trochę pracy, a hodowla, obsługiwana przez dwóch ludzi, jednego, który pielęgnuje, a drugiego, który troszczy się o zbył — może utrzymać rodzinę z czterech osób na zupełnie dobrym poziomie. Każda firma nasienna sprzeda grzybnię i udzieli szczegółowych informacji co do zaprowadzenia hodowli.

Jest jeszcze jedna hodowla, która w mieście, wbrew wszelkim mniemaniom daje bardzo dobre rezultaty: pszczoły. Tak! Pszczoły można hodować w mieście, a mianowicie na każdym balkonie, który w ciągu dnia ma choć trochę słońca i nie wychodzi na podwórko, które przypomina studnię. Pszczoły, które po swoje pożywienie muszą wędrować bardzo daleko — zawsze trafiają z powrotem do ula, a jeżeli mają daleko, pracują równie wydajnie, jak wtedy, gdy mają blisko. Stowarzyszenie pszczelarzy w Berlinie miało przed wojną ponad 400 członków, którzy mieli pasieki na dachach domów, lub na balkonach.

Do wszystkich tych sposobów rozmnożenia naszych możliwości zarobkowo-aprowizacyjnych, brak jest zasadniczo jednej tylko rzeczy, a mianowicie — wiedzy. Przed wojną szereg firm wydawniczych pracowało na tym polu i na każde zagadnienie tego rodzaju była wystarczająca ilość literatury. Jeżeli jednak dziś tego nie ma, to mimo wszystko — zawsze możemy przypomnieć stare i nie głupie przysłowia „dla chcącego nie ma nic trudnego“ i drugie, które mówi, że „nie świędzi garnki lepia“.

W TROSCE O BEZPIECZEŃSTWO PRACY

Przy pracy w hutnictwie niezwykle ważne znaczenie posiada odzież ochronna. Wyśiki prowadzone w tym kierunku są uwieńczone pomyślnymi rezultatami.

Jak nam donoszą, w chwili obecnej ok. 70 proc. zatrudnionych w hutnictwie jest już zaopatrzonych w odzież ochronną. Koszty jej nabycia wyniosły ok. 70 milionów złotych.

IMPORT SKÓR SUROWYCH Z AMERYKI POŁUDNIOWEJ

W ramach umowy zawartej przez Centralny Zarząd Przemysłu Skórzanego z państwami Ameryki Południowej należy się w najbliższym czasie spodziewać przybycia pierwszych transportów skór surowych z Argentyny i Meksyku. Ogółem dostarczonych zostanie z Ameryki Południowej do Polski 2500 tys. kg skór surowych ciężkich (na podszewy) i lekkich (na wierzchy).

Surowiec ten wystarczy na produkcję ponad 2 i pół miliona par obuwia.

zawoju. Im więcej pracy włożymy w założenie ogródka — tym lepsze plony i tym tańsze będzie przy nim później robota.

I nie tyle wkłady finansowe ile praca i umiejętność podejścia do tego zagadnienia gra najważniejszą rolę. Najważniejsze są oczywiście defekty samej gleby, które i wykryć łatwo i usunąć nie trudno.

Piasiek wymaga większej ilości obornika, chętnie przyswaja wszelkie nawozy.

Ziemia tzw. „kwaśna“, na której rosną akrzyby lub grzyby łąkowe — potrzebuje przede wszystkim popiołu, najlepiej drzewnego, ale i węglowy jest dobry.

Ziemia „sapowata“ o bardzo małej przepuszczalności, porośnięta mchem i pleśnią wymaga wapna. Wystarczy rozsypać trochę więcej niż pół kilo na metr kwadratowy.

Ziemia gliniasta wymaga nawozów stałych, lub obornika, ale w ilości raczej niewielkiej. Ważniejszy jest dla niej dostęp powietrza, który dajemy przez przekopanie stalowymi grabkami po okresie deszczów.

Wszystkie te gatunki ziemi mogą posiadać jeszcze jedną wielką wadę: zaperzenie. Perz trzeba usunąć bezwzględnie w czasie pierwszego kopania, które, jak to już napisaliśmy, należy do tej najwcześniejszej czynności.

Usunięty z działki perz należy spalić, chyba, że rozporządzamy większą działką i możemy założyć dół na tzw. kompost. Wtedy perz rzucamy na samo dno dołu, zaerypujemy inn. odpadkami ogrodowymi czy nawet kuchennymi, przesyłamy ziemią, obornikiem, wapnem lub popiołem, zależnie od tego, czego wymaga nasza działka i po dwóch latach czerpiemy z tego dołu doskonały nawóz. Prowadząc stałą gospodarkę tego rodzaju urządzamy sobie trzy doły i w ten sposób po dwóch latach mamy zawsze pewną, rezerwę nawozu, którego przy dobrej ziemi może nam starczyć, przy słabszej — nie wiele trzeba dobierać z innych źródeł.

Po znawożeniu i starannym przekopaniu działki najważniejszą sprawą jest rozplanowanie jej. Na małej działce najważniejszą rzeczą to wyciągnięcie grządek pod kątem prostym do linii największego nasłonecznienia. Dla okresu letniego jest to godzina trzecia („słoneczna“). Na tych liniach należy sadzić. Dla uniknięcia nieporozu-

Oszczędna gospodarka miedzi

Centralny Zarząd Przemysłu Metalowego wszczął akcję jak najszerzej oszczędności w gospodarce miedzią. Wszystkie podległe zakłady Państwowego Przemysłu Metalowego otrzymały kategorię nazwą ograniczenia zużycia miedzi do ilości niezbędnie potrzebnej. Wszędzie zaś tam, gdzie to jest możliwym, stosować należy jako materiał zastępczy: blachy żelazne, platerowane (jedno i dwustronnie) miedzią, z mosiądzem, tombakiem, niklem itp.

Zamiast miedzi należy również zużywać odlewy z metali nieżelaznych, jak mosiądz, brązy, zwykłe i specjalne, aluminium i jego stopy, blachy z metali lekkich, specjalne blachy sprężyste, mosiężne i nowosrebrne, blachy platerowane zgrzewane (bimetalowe), tłoczone wyroby z bimetalu itd. W dużej mierze takie metale zastępcze uzyskać można w Państwowych Zakładach Wyrobów Metalowych w Łabędach, ulica Hutnicza nr 6.

Rzemiosło na Targach Poznańskich

Do najatrakcyjniejszych działów naszej wytwórczości, jakie zobaczymy na tegorocznych Międzynarodowych Targach Poznańskich należeć będzie rzemiosło.

Organizowaniem stoisk rzemiosła zajmuje się na zlecenie Związku Izb Rzemieślniczych, Izba Poznańska, której przyznano do

wyłącznego użytku dużą część powierzchni parterowej wieży górnolaskiej. Nie brak jednak i prywatnych firm rzemieślniczych, które wystąpią na Targach Poznańskich.

Reprezentowane będą wszystkie bez wyjątku działy rzemiosła, ze szczególnym uwzględnieniem rzemiosła artystycznego i sztuki ludowej.

Pomysły pracowników Ministerstwa Przemysłu

W zakładach „Bispol“ w Bielsku, zgłoszono następujące pomysły, których oszczędność przedstawia się następująco:

1) Pomysł bywatela Związka Józefa w

AKCJA KULTURALNO-OŚWIATOWA W HUTNICTWIE

Przemysł hutniczy rozwija szeroką działalność na polu kulturalno - oświatowym świadczą o tym choćby cyfry ur. homio-nych świetlic. Podczas gdy w styczniu 1946 roku czynnych było na terenie zakładów przemysłu hutniczego 35 świetlic — to w listopadzie liczba ta wzrosła do 75 czynnych świetlic.

sprawie zasówki do zamku skrzynkowego Wykonywana dotychczas kosztuje zł 7,96 za sztukę, natomiast wykonana według zgłoszonego pomysłu kosztuje tylko 3,25 zł szt. Roczna oszczędność wynosi 224.000 zł.

2) Pomysł wspólny ob. Grenia Franciszka i ob. Jurasza Jana, dotyczący produkcji nakrętek na prasie automatowej. Sporządzone według tego pomysłu narzędzie wykonuje jednocześnie 5 sztuk nakrętek — dając oszczędność w robociznie na 100 szt. zł 18,52.

Jedno zamówienie na nakrętki M3, w ilości 500.000 szt., wykonane według tego pomysłu dało oszczędność w wysokości zł 82.600.

„Społem“ buduje własne gmachy

W roku 1947 „Społem“ przeznacza 250 milionów zł na inwestycje i budownictwo mieszkaniowe i biurowe. Kosztem 66 milionów zł „Społem“ odbuduje 345 izb dla pracowników w 5 domach.

Rozbudowa biur objmie gmach Centrali przy ul. Grażyny 13 oraz inne budynki. Na

budowę magazynu i chłodni „Społem“ przeznacza 80 milionów zł. „Społem“ przystąpi do budowy nowych magazynów oraz chłodni przy ul. Kolejowej i Wojskiej. Ponadto „Społem“ przeprowadzi przebudowę zakładów mleczarskich przy ul. Hożej 1 i budowę garażu dla 40 samochodów przy ul. Sławki.

Z CAŁEGO POMORZA

Obrazy kolejarzy - pepesowców z Pomorza w Bydgoszczy

W niedzielę odbył się w Bydgoszczy walny zjazd delegatów kół kolejowych PPS. Zjazd zgromadził ponad 200 osób. Przewodniczył mu znany działacz tow. Józef Warokoc.

Wojewoda pomorski tow. Wojciech Wojewoda przemówił do zebranych jako stary ich kolega. Mówca uwpuklił na tle idei socjalistycznej rolę obywatela a przede

wszystkim człowieka, stanowiącego przedmiot troski PPS. Wyrazem stanowiska partii wobec kolejarzy jest wydział komunikacyjny, który zajmuje się wyłącznie sprawami transportu i wielkich rzesz jego pracowników.

Przybyły z Warszawy delegat wydz. komunikacyjnego CKW tow. poseł Żakowski mówił obszernie o sprawie etatów i awansów noworocznych, a powołując się na pensje i premie, zaliczeniu do wydziału emerytalnej lat wojny, zaopatrzenia pracowników w węgiel i opał, odznaczenia weteranów pracy, dalej o amnestii — dzięki której wielu kolejarzy skazanych przez sądy wojskowe skorzysta z tej dobrodziejstwa. Delegat CKW nadmieniał, iż wydział

komunikacyjny PPS zabiega o poprawę bytu kolejarzy na każdym odcinku i szczeblu ich pracy, m. in. stara się o rozciągnięcie godzin kilometrów na pociąg, obsługiwane przez drużynę, o darowanie przepałów z r. 1946 i premie węglowe.

Przemówienia te stały się podstawą do obszernej dyskusji w której zabierali głos tow. Jan Kaczmarek, Henryk Michalak, Nowak, Fijałkowski, Zebrowski, Szplit, Przykłek, Kulety, Szypułki i inni, przed stawiając przeróżne bolączki ogólne i lokalne służby kolejowej. Poruszano także sprawy partyjne. Podkreślono, że kolejarzarną się pod sztandar PPS, darząc je pełnym zaufaniem, czego dowodem stałe rosnące szeregi członków. (Ł)

KRONIKA Włocławska

— Redakcja i administracja naszego piśmie w Włocławku mieści się przy Placu Wolności (gmach KEO), telefon 13-60.

— Nocny dyżur aptek: do piątku, dnia 14 bm. włącznie: apteka przy pl. Wolności.

— Repertuar kin: „Baltyk” — Daleka droga — film radziecki. „Polonia” — Ukca zloczyców — film francuski.

— Najważniejsze telefony: Kasa P. gotowia PCK 1541. Młocja Obywatelska 1059 i 1162. Straż Pożarna 1234.

Z DZIAŁALNOŚCI PCK WE WŁOCŁAWKU

Oddział włocławski PCK cieszy się wśród miejscowego społeczeństwa dużym uznaniem dzięki swej ruchliwości w skutecznym przeprowadzaniu swej akcji charytatywnej na terenie miasta i powiatu. Ze tak jest w stolicy, ilustruje to choćby podziękowanie dowództwa miejscowego garnizonu, złożone oddziałowi PCK we Włocławku za sprawną i wydatną pomoc, okazaną lekarzom wojskowym podczas bezpłatnego badania ludności cywilnej naszego miasta i powiatu. Pomoc ta szczególnie uwydatniła się w sprawnym zorganizowaniu punktów badań lekarskich i odpowiednim informowaniu ludności o samej akcji oraz przydziale leków do bezpłatnego rozdania najbardziej potrzebującym chorującym.

PCK we Włocławku przystąpił również do akcji pogotowia przeciwpowodziowego, organizując ekipę ratunkowo-sanitarną z lekarzami na czele. W miejscowościach zagrożonych powodzią powołano lokalne sekcje ratunkowo-sanitarne i zaopatrzone je w środki opatrunkowe. Kółka Młodzieży PCK w Krzywiej Gorze (pow. Włocławek) i Dolnym Szpetalu zakończyły już przygotowania do współdziałania w tej sekcji. Będą miały uciechę i dzieci Kola Młod. PCK przy szkole pow. SS. Urszulanek we Włocławku, gdzie powstało kółko teatralne.

Poza codzienną pracą nad higieną i opieką nad ubogimi koleżankami, Kółko PCK przy Gimn. i Liceum Pedagogicznym prowadzi akcję wydawania żywności i odzieży ubogim uczniom i uczennicom. Kółko Młodzieży PCK przy szkole nr 1, pierwsze spośród kół włocławskich zainstalowało u siebie głośnik radiowy, z którego korzysta młodzież całej szkoły.

PCK pomaga i ratuje... W akcji tej oddział PCK we Włocławku zajmuje poczesne miejsce. (ad)

PRZYGOTOWANIA DO ZŁOTU ZESPOŁÓW ŚWIETLICOWYCH

W lokalu Stowarzyszenia Techników Kuj. we Włocławku odbyło się zebranie organizacyjne w sprawie zlotów świetlicowych. Zebranie to przeprowadzone zostało przez Inspektorat Szkolny we Włocławku, pod przewodnictwem insp. szkolnego ob. Stanisława Kotyły. Referował podinspektor szkolny ob. Czesław Wilczyński. Omówiono zorganizowanie zlotów zespołów świetlicowych na terenach gmin powiatu włocławskiego oraz m. Włocławka w dniach 1, 2 i 3 maja br. oraz zlotu powiatowego we Włocławku w dniu 9 maja br. Końcowy zlot dla zespołów, wybranych w podanych wyżej terminach odbędzie się w Toruniu w dniu 25 maja br.

Wybrano Komitet Honorowy Złotu w składzie 11 osób. Komitet Wykonawczy w składzie 21 osób oraz Komisję Rewizyjną w składzie 5 osób.

Żołnierskie pożegnanie w pułku w Toruniu

Artylerzyści Jednostki Wojskowej — ppłk Mazurkiewicza przeżywali jedną z niecodziennych chwil. W pięknie udekorowanej sali kasyna oficerskiego odbyło się uroczyste pożegnanie zdemobilizowanych żołnierzy. Byli to ostatni z tych, którzy z bronią w ręku w zaciekłych walkach frontowych wykwalifikowali wolność ojczyźnie.

Uroczystość zaszczylił swoją obecnością przedstawiciel naczelnego dowódcy W. P. płk Wereszczyński oraz dowódca brygady artylerii ciężkiej płk. Czaplowski wraz z zastępcą mjr. Atląsem i przedstawiciele Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza.

W krótkich, żołnierskich, lecz gorących słowach podziękowali dowódcy odchodzącym żołnierzom za dobrze spełniony obowiązek żołnierski, za pracę, którą włożyli w odbudowę Polski ludowej.

Z ust zdemobilizowanych popłynęły pod adresem dowódców serdeczne podziękowania za wychowanie obywatelskie, które otrzymali w służbie żołnierskiej. Pożegnanie zakończono ostatnim wspólnym obiadem żołnierskim. (s)

Punktualnie

co rano przyniesie listonosz „Głos Pomorza” do domu. Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują zamówienia od 1 do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny. Od 1 marca do 15 marca przyjmują urzędy pocztowe zamówienia na miesiąc kwiecień.

A zatem prosimy prenumeratorów zamiejscowych o odnowienie prenumeraty na miesiąc kwiecień za pośrednictwem urzędów pocztowych. Prosimy wpłacać należność za prenumeratę, która wynosi miesięcznie wraz z przesyłką pocztową 65.— zł — kwartalnie 180.— zł, do najbliższego urzędu pocztowego z żądaniem wpisania na listę prenumeraty „Głos Pomorza”. Abonenci, którzy tyczą sobie, by im wysyłano gazety pod opaską — zgłoszą zamówienie bezpośrednio do administracji „Głosu Pomorza”, Toruń, ul. Św. Katarzyny 4 w nieprzekraczalnym terminie do dnia 25 każdego miesiąca na miesiąc następny, wpłacając jednocześnie należność za prenumeratę.

Obóz pracy za wykonanie świadczeń rzeczowych

Komisja specjalna skazała na 3 miesiące obozu pracy przymusowej w Miłocinie gospodarzy rolnych: Władysława Lygasiewicza z Królewskiej Nowej Wsi w pow. wąbrzeskim, Stan. Faniłocha z Pokrzydowa w pow. brodnickim, Zygmunta Gramsa z Łąkowa pod Włocławkiem, Floriana Jungiermana z Koziegorku pow. brodnickiego, Walerentego Brodę z Grabina pow. włocławskiego a na 2 miesiące Jana Świercza —

sołtysa gminy Koneck pow. nieszawskiego za nawoływanie do nie zdawania świadczeń rzeczowych oraz urzędników referatu świadczeń rzeczowych w starostwie szpoleńskim Kazimierza Liberackiego, Mieczysława Słazłyńskiego i Konrada Grochowicza — za uparżanie zaległych świadczeń w zamian za korzyści osobiste. Pozostali skazani na zasadzeniu zostali za niesumienność w zdawaniu świadczeń. (cz)

Przed drugą rocznicą Aeroklubu Kujawskiego

W dniu 10 bm. odbyło się bielarne zebranie Aeroklubu Kujawskiego. Jest ono jak gdyby potwierdzeniem zainteresowania ogółu społeczeństwa — lotnictwem, gdyż oprócz członków Kola Szybowcowego zjawili się liczne grono sympatyków.

Na przewodniczącego zebrania wybrano jednogłośnie ob. Remigiusza Jankowskiego.

Następnie przystąpiono do odczytania protokołu z ostatniego zebrania organizacyjnego, udzielono zarządowi absolutorium, po czym przystąpiono do wyboru nowego zarządu, który ukonstytuował się następująco: przewodniczącym wybrano Jerzego Berkowskiego, zastępcą Danutę Kurtecką, sekretarzem Zenona Drzewieckiego, zastępcą

Arkadiusza Kubiaka, gospodarzem Józefa Dankowskiego i zastępcą Witolda Lewandowskiego.

Po wyborze nowego zarządu omówiono plan pracy Kola Szybowcowego w nowym okresie.

Z okazji zbliżającej się drugiej rocznicy powstania Aeroklubu Kujawskiego, postanowiono wyłożyć specjalny komitet, który zajmie się organizacją święta Kola Szybowcowego w Inowrocławiu. (y)

FABRYKA OBRABIAREK W GDANSKU JEDNA Z NAJWIĘKSZYCH W POLSCE

Państwowa Fabryka Obrabiarek w Gdańsku ma ambicję stać się największą w Polsce fabryką tego typu, a że cel swój osiągnie, świadczyć może fakt, że już wyprodukowała 60 własnych, zupełnie nowego typu maszyn. Są to wiertarki typu LBS. W produkcji zaś wyróbniki typu ACE5, tokarki do drzewa, uniwersalne piły — są to już maszyny własnej konstrukcji. W opracowaniu konstrukcyjnym są poza tym parkieciarki. Na terenie fabryki obrabiarek powstaje szkoła zawodowa na poziomie 3-letniego gimnazjum z prawem wstępu do liceum, a dalej na politechnikę.

Grudziadz z pomocą amnestiowanymi

Imieniem Klubu PPS radny Kubiński ogłosił na ostatnim posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej rezolucję w sprawie opieki nad amnestowanymi. W wyniku zgłoszonej rezolucji R. M. powzięta następująca uchwała:

„Miejska Rada Narodowa wzywa Prezydium Rady do wzięcia w swe ręce inicjatywy utworzenia obywatelskiego komitetu, który zajmie się losem amnestiowanych, opuszczających więzienie i ujawniających się z podziemia. Niechaj żaden z amnestiowanych nie znajdzie się w obliczu głodu i poniewierki! Niechaj społeczeństwo przy pomocy komitetów obywatelskich nawiąże z tymi biednymi ludźmi węzły braterstwa i pozwoli im jak najszybciej przekroczyć przeszkodę spędzoną w lesie, czy w więzieniu”

W wykonaniu powyższej uchwały prezes MRN tow. Zarzycki w porozumieniu z władzami sądowymi zwołał zebranie przedstawicieli miejscowego społeczeństwa, celem utworzenia Komitetu Obywatelskiego.

Zebranie obslane było bardzo licznie, gdyż wzięło w nim udział około 70 osób. Przewodniczył zebraniu prezes Sądu Okręgowego ob. Maciejewski. Referat zasadniczy wygłosił szef prokuratury miejscowej ob. Grzegorzewski. W dyskusji zabierali głos: ob. Obrebski, Kaliński, Zygmuntołowicz, Zarzycki, Kubiński, Michalik i Tudecki. Treść dyskusji sprowadzała się do stwierdzenia konieczności realizacji powziętej inicjatywy.

Z kroniki sądowej

Wąbrzeźno

Sąd Okręgowy z Torunia na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie skazał Adama Rostka z Golubia, lat 31, „Volksdeutscha” należącego do II grupy niem. listy narodowej, na 3 lata więzienia, utratę praw obywatelskich i publ. praw honorowych na odcinek 5 lat oraz konfiskatę mienia za przynależność w czasie okupacji do szturmowych oddziałów nacjonalistyczno-socjalistycznej partii niemieckiej. Również wyrokiem Sądu Okręgowego na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie został skazany w tym samym dniu

na trzy lata więzienia, utratę praw obywatelskich do lat 5 i konfiskatę mienia Volksdeutsch Schoenfeld Bertold z Książek, lat 42, któremu akt oskarżenia zarzucił udział w ściganym i bicia Polaków w okresie okupacji. Wobec tego, iż obydwa oskarżeni oświadczyli, iż czują się Polakami, i że zmienili tylko narodowość, prokurator zażądał wszczęcia postępowania karnego przeciwko skazanym za odstępowo od narodowości polskiej w latach niewoli.

Macioł Jan z Pułka, pow. Wąbrzeźno, skazany został wyrokiem Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie na 6 miesięcy więzienia za dokonaną kradzież torebki damskiej na szkole ob. Kuźmińskiej z Wąbrzeźna. Przed dwoma miesiącami skazany Macioł ukarany był na 1 miesiąc aresztu z zawieszeniem za kradzież drzewa z Lasów Państwowych i wobec tego nie skorzysta on z dobrodziejstwa amnestii.

12-letni Zenon Sierawski z Wąbrzeźna uczeń szkoły powszechnej, na mocy wyroku Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie, został skazany na umieszczenie w zakładzie wychowawczym za systematyczną kradzież zerówek dokonywaną w Męskiej Szkole Powszechnej nr 1 w Wąbrzeźnie. W motywach wyroku sąd stanął na stanowisku, że warunki domowe młodocianego Sierawskiego nie dają gwarancji poprawienia go, dlatego umieszczenie go w zakładzie będzie dla jego dobra najlepszym środkiem wychowawczym. (P)

Pomyślny rozwój Kujawskiej Spółdzielni Spożywców

Kujawska Spółdzielnia Spożywców pod kierownictwem ob. Gawarkiewicza zyskała sobie sympatię całego społeczeństwa Inowrocławia.

Spółdzielnia ta może wykazać się poważnym dorobkiem pracy. Gdy jeszcze w dniu 1 stycznia 1946 r. instytucja ta liczyła tylko 244 członków, to z dniem 1 stycznia br. osiągnęła ona cyfrę 2.249 członków. Także i obroty spółdzielni liczące 14 sklepów w tym 1 Dom Towarowy, wykazują poważny wzrost. Kiedy w I kwartale ub. r. obroty wynosiły przeszło 11 milionów złotych, to już w IV kwartale przekroczyły one sumę 70 milionów złotych, co wymownie świadczy o pomyślnym jej rozwoju.

Do poważnych osiągnięć tej placówki należy też uruchomienie warsztatu szewskiego przy ul. Paderewskiego 4, oraz piekarni przy ul. Kościelnej 3.

Dbając o fachowe wykształcenie pracowników, spółdzielnia ta przeprowadza stałe wyszkolenie za pomocą spółdzielczych kursów korespondencyjnych. (y)

Sąd Okręgowy z Torunia na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie skazał Adama Rostka z Golubia, lat 31, „Volksdeutscha” należącego do II grupy niem. listy narodowej, na 3 lata więzienia, utratę praw obywatelskich i publ. praw honorowych na odcinek 5 lat oraz konfiskatę mienia za przynależność w czasie okupacji do szturmowych oddziałów nacjonalistyczno-socjalistycznej partii niemieckiej. Również wyrokiem Sądu Okręgowego na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie został skazany w tym samym dniu

Lodołamacz „Jermak” łamie lód w rejonie Szczecina

Radziecki lodołamacz „Jermak” dotarł do Swinoujścia, skąd udał się do Szczecina. Droga Swinoujście — Szczecin na skutek złych warunków żeglugowych trwała 8 godzin. Kapitan lodołamacza oświadczył, że płynąc przez Baltyk napotkał zaledwie 20 proc. wolnej od lodów przestrzeni.

Lodołamacz „Jermak” łamie lód w rejonie Swinoujścia i Szczecina. Na północny wschód od Swinoujścia grubość pokrywy lodowej — według oświadczeń kapitana „Jer-

maka” — sięgała do 5 metrów. Lodołamacz „Jermak” rozbił m. in. lód na Reglicy (wschodnia odnoga Odry — ujście), co przyczyniło się do zabezpieczenia mostu.

SERYJNA PRODUKCJA MEBLI DLA RYNKU KRAJOWEGO

Zakłady Przemysłu Drzewnego w Nowem na Pomorzu przystąpiła od nowego roku do seryjnej produkcji kompletów mebli mieszkalnych, przeznaczonych jedynie dla rynku krajowego.

Bydgoszcz — Toruń na fal 304 m
Wtorek, dnia 11 marca 1947 r.

6.00—7.35 Transmisja programu ogólnopolskiego; 7.35—7.40 Odczytanie programu na dzień bieżący — Bydg.; 7.40—9.35 Transmisja programu ogólnopolskiego; 9.35—9.45 Wiadomości miejscowe i ogłoszenia — Bydg.; 9.45—9.55 Dyktando programu dla radiowców — Bydg.; 9.55—10.05 Wiadomości miejscowe — Toruń; 11.57—13.05 Transmisja programu ogólnopolskiego; 13.05—14.00 Muzyka obiadowa w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyrykcją Arnołda Rejzlera z udziałem Lidii Skowron i Jana Lubiezia i chóru dzieci szkolnych — Bydg. fala ogólnopolska; 14.00—14.10 Informacje miejscowe — Bydgoszcz; 14.10—14.50 Audycja słowno-muzyczna dla młodzieży „Preludia Chopina” opr. Zofia Ławęska — Toruń; 14.50—15.00 Pogadanka aktualna; 15.00—23.30 Transmisja programu ogólnopolskiego; 23.30—23.55 Koncert łyczek — Bydg.; 23.55—24.00 Zakończenie audycji ogólnopolskiej.

KRONIKA

Bydgoska

TEATR POLSKI

Występy I. Górskiej i D. Damińskiego przedłużone do 20 marca br.

Ze względu na niebawmy sukces, z jakim spotkały się występy I. Górskiej i D. Damińskiego w naszym mieście, dyrekcja teatru udało się pozyskać zgodę znakomych gości na dalsze występy, które będą się odbywać codziennie w Teatrze Polskim do dnia 20 marca br. Kasa teatru rozpocznie sprzedaż biletów na dalsze występy.

PROGRAM KIN

— POMORZANIN — Jasnie pan szofer
— POLONIA — Robert i Bertrand
— ORZEL — Pontcarral
— GRYF — Zuch dziewczyna
— WOLNOŚĆ — Szary Lord
— BAŁTYK — Zygmunt Kłosewski

— Nowa apteka z dniem 10 bm. twarta została na Szwedzkiej przy ulicy Nowodworskiej 22. Jest to już 10 z rzędu apteka w Bydgoszczy.

— Dobiesław Damiński na „środkie literackiej”. Popularny odtwórca roli tytułowej w cieszącym się na scenie bydgoskiej zrozumiałym powodzeniem „Uczniu diabła” B. Shawa — Dobiesław Damiński, wystąpi jutro (12 bm., godz. 17) w Pomorskim Domu Sztuki w ramach 54 „środy literackiej”

Gość Klubu Literacko-Artystycznego mówić będzie na temat „aktualnych zagadnień teatru”.

WĘGIEL NA KUPON „B”

Posiadacze kart opatowych, którzy nie pobrali opatu na kupon „B” pobierają po 100 kg węgla: do 12 bm. w składach „Spolem” Piusa XI, „Elabor”, Chodkiewicza 19; „Samopomoc Chłopska”, Uroca 7, Nowodworska 69, Toruńska 37, Kordeckiego 3; „Petow”, Świecka 14 i Ks. Skorupki 33; Szlaak i Dąbrowski Rycka 22 i Ks. Skorupki 33; Pomorska Spółka Węgla Artyleryjska narożnik Alei 1 Maja i Kujawska 19 i Buziński ul. Sienkiewicza 34. Do dnia 15 bm. w składzie Kocińskiego od numeru 2001—3200. W dniu wydawania opatu składki będą czynne od godz. 8 do 16.

— Kradzież domowej Helena Jastrzębska z Bydgoszczy (Pomorska) doniosła, iż zginęła jej biżuteria i dwa kopony materiału, oddane na przechowanie do przyjaciółki Marii Olaczyńskiej (Ks. Skorupki 61). Podejrzenie o kradzież skierowane zostało na Sabinę Olaczyńską. Złodzieje potakomili się na 4 stoliki noone, znajdujące się w fabryce mebli (Pastalloniego 4) a posiadające wartość 20 tys. zł. (cz)

— Szpitalowi miejskiemu społeczeństwo funduje bibliotekę dla chorych. W tych dniach przekazano bibliotekę piękną serię książek, zebranych wśród mieszkańców Bydgoszczy. — Dalsze ofiary w książkach beletrystycznych przyjmowane są z wdzięcznością przez dyrekcję szpitala. (cz)

KURS INSTRUKTORSKI W. P. DLA DOCHODZĄCYCH

Miejski Urząd WF i PW organizuje w porozumieniu z Radą sportową przy OKZZ w sali gimnastycznej Miejskiego Ośrodka WF przy ul. Jagiellońskiej kursy wf dla dochodzących. Program i kursu przewiduje zakres dyscypliny gimnastyki dla kobiet i mężczyzn. Ćwiczenia kobiet odbywać się będą w poniedziałki od godz. 12.30—14, we środy i piątki od 12.30—16. Mężczyźni ćwiczyć będą we wtorki, czwartki i soboty od 12.30—16. Otwarcie kursu kobiet nastąpi w poniedziałek, 17 bm, kursu mężczyzn we wtorek, 18 bm. Zgłoszenia kandydatów w klubów sportowych i organizacji młodzieżowych przyjmują Miejski Urząd WF i PW (Stadion Miejski).

DEKORACJA ZASŁUŻONYCH DZIAŁACZY I KOBIET

W ratuszu bydgoskim odbyła się uroczysta dekoracja 68 osób krzyżami walecznych i krzyżami zasługi, nadanych działaczom społecznym oraz liczny matkom, które w życiu swym wyróżniły się licznym potomstwem.

Dekoracji dokonał przewodniczący M. Rady Narodowej tow. poseł Rutkowski. Każdy z odznaczonych wpisywał się do specjalnej księgi.

Wśród odznaczonych matek, znajdują się starszki powyżej 75 lat, które miały po 12 i 14 dzieci a wiele z nich szczytowi się licznym zastępem wnuków.

Uroczystość ta odbyła się w ramach obchodu Dnia Matki w Bydgoszczy. (L)

Z TEATRÓW BYDGOSKICH

„Uczeń diabła” G. B. Shawa

Rzadko który z żyjących pisarzy dramatycznych może pozwolić sobie na tak gorzkie słowa prawdy pod adresem własnego społeczeństwa, jak popularny na całym świecie G. B. S., czyli Shaw. Ten starzec o genialnym umyśle i niespożytej energii życiowej nie liczy się z niczym i z nikim, kiedy ostrzem swego pióra obłoszcze niemilosierdnie pruderę i zakłamanie, piętnuje wszystkie i słuszne prawdy, ukazując ich kruchość i niestałość wobec komplikacji życiowych. Te właśnie momenty sprawiają, że sztuka G. B. Shawa, a nawet te z najwcześniejszego okresu jego twórczości dramatycznej, nie straciły nic ze swej aktualności.

Wystawiony w Teatrze Polskim w Byd-

Komunikat przeciwpowodziowy dla Pomorza

Straże wiślane meldują w dniu 10 marca br., że od km 684 powyżej Włocławka do km 784 poniżej Fordonu Wisła za wyjątkiem krótkiej przestrzeni zamraża się. Woda powoli opada. Stan wody w Toruniu 3,29 m. Temperatura powietrza na Pomorzu — 7 st. Pogoda pochmurna — śnieżna. Grubość lodu na Wiśle 55 cm. Od źródeł do Krakowa Wisła wolna od lodów. O4 ujścia

OM TUR w Toruniu przy pracy

Walne zgromadzenie OM TUR w Toruniu zaszczycili swą obecnością: Lw. Myjak — przewodniczący TUR i tow. Sobczuk — pełnomocnik KC OM TUR na Pomorze.

Do prezydium powołano: tow. tow. Cybulskiego, Garstkę, Jurewicza, Marcinkowskiego i Zabińskiego.

Następnie tow. Czajkowska złożyła sprawozdanie z dotychczasowej działalności komitetu za okres od listopada 1946 do chwili obecnej.

Przez ten czas OM TUR nawiązał ścisły kontakt z PPS i ZNMS, urządził wzorową świetlicę i prowadził prace kulturalno-

oświatowe. OM TUR brał także żywy udział w akcji wyborczej. Po odczytaniu sprawozdania kasowego ustępujący zarząd otrzymał absolutorium.

W głosowaniu tajnym wybrano do nowego komitetu tow. tow.: Jurewicza, Dziedziula, Cybulskiego, Zabińskiego, Jakubowską, Gackowskiego i Marcinkowskiego, do komisji rewizyjnej tow. tow.: Staniewicza, Garstkę, Bielickiego.

W wolnych głosach tow. Myjak podkreślił, że OM TUR jak każda inna organizacja demokratyczna młodzieży cieszy się całkowitym poparciem kuratorium.

Z ŻYCIA PARTII

POSIEDZENIE ZARZĄDU KOMITETU MIEJSKIEGO OMTUR W TORUNIU

Dnia 7 bm. odbyło się konstytucyjne posiedzenie Zarządu Miejskiego Komitetu OM TUR. Zarząd uconstytuował się w składzie następującym: przewodniczący tow. Janusz Jurewicz, wiceprez. tow. Bronisława Jakubowska, sekretarz tow. Feliks Zabiński, skarbnik tow. Jerzy Marcinkowski.

Członkowie: tow. tow. Kazimierz Gackowski, Henryk Dziedziul, Stanisław Cybulski.

Następnie tow. Jurewicz omówił plan pracy. Szczególną uwagę poświęcił się akcji werbunkowej na terenie fabryk i szkół średnich. Poza tym zwrócił się uwagę na sport i wychowanie fizyczne. Przyszłe zebranie komitetu odędzie się w dniu 11 bm.

Sąd Apelacyjny w Toruniu

podwyższa karę głośnemu bandycie

Przed Sądem Apelacyjnym w Toruniu odbyła się rozprawa przeciwko znanemu bandycie Brzozie. Proces ten wzbudził duże zainteresowanie w kręgach prawniczych ze względu na to, iż prokurator S. O. kilkakrotnie zakładał apelację od zbyt niskiego wymiaru kary Brzoza skazany został swego czasu na 15 lat więzienia za kilka napadów bandyckich z bronią w ręku, dokonanych w powiecie chojnickim.

Działalność zbrodniczą Brzozy w okresie odbudowy państwa polskiego przedstawił

w mowie swej prokurator S. A. Staśkiewicz. Domagał się on kary śmierci dla bandyty, który z bronią w ręce napadał na gospodarzy i dezorganizował życie społeczne i gospodarcze w kilku powiatach.

Sąd, któremu przewodniczył wiceprezes S. A. Lesiewicz, skazał bandytę na dożywotnie więzienie, utratę praw honorowych i obywatelskich na zawsze.

Brzoza jako recydywista nie korzysta z amnestii.

SPORT

Przeciwnicy Pomorzana w rozgrywkach o wejście do Ligi

Wydział Gier i Dyscypliny Polskiego Zw. Piłki Nożnej ogłosił podział drużyn poszczególnych okręgów w trzech grupach, które mają na celu wylowienie ekstraklasę polskiej. 27 mistrzów okręgowych wraz z drugimi i trzecimi drużynami silniejszych ośrodków piłkarskich Polski rozpoczynają bez względu na pogodę ciężki bój, który będzie trwał do połowy listopada. Drużyna toruńskiego Pomorzana wylosowała najcięższą grupę II, mającą za przeciwników: AKS Chorzów, Cracovię — Kraków, ZSK — Łódź, KS Grochów — Warszawa, Gedania — Gdańsk, KS Orzeł — Gorlice, Radomiak — Radom, RKS Sosnowiec

W I grupie grają: Polonia — Warszawa, Wisła — Kraków, Polonia — Bytom, KKS — Poznań, PKS — Białystok, RKS — Szombierki, KKS Ognisko — Siedlce, KKS Burza — Wrocław, RKS Skra — Częstochowa.

Grupa III: Warta — Poznań, Garbarnia — Kraków, II dr. Śląska, LKS — Łódź, PKS — Szczecin, Lublinianka, Tęcza — Kielce, KKS — Olsztyn i Czujaw — Przemysł. Jak widzimy, drużyna toruńska będzie miała naprawdę ciężkie zadanie, aby zakwalifikować się do polskiej ekstraklasy. skoro

jednak uda się toruńskim kolejarzom zmontować dobrą jedenastkę, ambitną i kondycyjnie na poziomie, to mamy wrażenie, że stać ją będzie do zajęcia 3 pozycji w swej grupie a tym samym, do zaawansowania do ligi państwowej. Jak na wstępie podaliśmy, rozgrywki bez względu na pogodę mają się rozpocząć w dniu 30 bm.

Boisko toruńskie pokryte grubą warstwą śniegu do tego czasu na pewno nie będzie gotowe do gry — skoro śnieg nie zostanie usunięty, to zawodnicy będą na boisku toruńskim brodzić po kostki w błocie a za tem gra na tym uferu a być może że i boisko zostanie uznane za niezdane do przeprowadzenia rozgrywek.

Wobec tego miarodajne czynniki powinny zająć się tą sprawą i umożliwić toruńskim piłkarzom jak najwcześniejsze wyjście na boisko po zimowej zaprawie na hal. Miejskiej Radzie WF i PW należałoby również przypomnieć o barierach na boisku i bramkach, które pod ostrzałem reprezentantów Polski mogą się łatwo załamać. Zawodnicy są gotowi, teraz kolej na działaczy i sympatyków piłkarzy Pomorzana. (os)

gosczy „Uczeń diabła”, jedna z wcześniejszych sztuk Shawa, nabiera dla nas, po latach okupacji i walki o wolność, specjalnie żywych rumieńców, staje się jak gdyby bardziej bliska. Rzecz dzieje się bowiem w okresie walk o niepodległość Ameryki. Dla zastraszenia „buntowników” Anglię decydują się na powieszenie jednego z bardziej znanych mieszkańców Westerbridge: wybór ich pada na miejscowego pastora. Ale zamiast niego aresztują „ucznia diabła”, za jakiego uchodzi w opinii społeczeństwa Ryszard Dudgeon. Pijak i hulaka, cynik i „bezbosznik” zdobywa się na czyn iście bohaterstwa — poświęca się za nieobecnego pastora, podaje się za niego i staje przed „sądem” angielskim, którego wyrok jest już przesądzony. Wszystko jednak kończy się (zupełnie jak w amerykańskich „mach” szczęśliwie, bohater zostaje uratowany do słowno spod szubienicy i wszyscy wychodzą zadowoleni. Na tle tej dość sensacyjnej fabuły nakreślił Shaw szereg kapitalnych sylwetek, poruszył kilka zasadniczych za-

Dalsze zwolnienia więźniów na Pomorzu

Otrzymał dalsze dane w związku ze zwolnieniem więźniów na Pomorzu.

Sąd Grodzki w Brześciu Kujawskim zwolnił 3 więźniów, zakwalifikował do zwolnienia 7; sąd w Kowalewie zwolnił 3, zakwalifikował 56 skazanych; Sąd Grodzki w Radziejowie zwolnił 60, zakwalifikował do zwolnienia 16. Oprócz tego rozpatrzają sądy te szereg spraw zaległych, które także podlegają ustawie o amnestii.

Zaopatrzenie wsi pomorskiej

Zaopatrzenie wsi pomorskich w produkty przemysłowe jest ciągle jeszcze niedostateczne, aczkolwiek pod tym względem nastąpiła już zmiana na lepsze. Dużym popędem cieszą się narzędzia rolnicze: maszyny do mielenia, kieraty, parniki, wialnie i narzędzia do obróbki ziemi: motyki, haczki itd. Bardzo słaby jest popyt na droższe maszyny rolnicze. Cena siewnika rzędowego wynosi 40.800 zł z przydziału akcji dla wsi, cena zaś wolnorynkowa wynosi 47.500 zł. Stwierdza się, że ceny w tej wysokości, bez specjalnych ulgowych kredytów są w warunkach obecnych dla rolnika zbyt wysokie.

KRONIKA

Grudziądzka

— Dyżur lekarzy. W nocy z dn. 10 na 11 bm. od godz. 20 do 8 dyżur pełni: dr Karczyski. Zgłoszenia — Ubezpieczalnia Społ. ul. Wwbińskiego 31.

— Nocny dyżur aptek. Do dn. 11 bm. włącznie dyżur; nocny pełni apteka „Pod Lwem” przy ul. Pańskiej.

— Muzeum Miejskie otwarte jest dla publiczności codziennie od godz. 11—13 i 15—17.

Repertuar kin: Tivoli — film produkcji szwedzkiej pt. „Zamieć śnieżna”. Początek seansów o godz. 18 i 20. Film dozwolony dla młodzieży od lat 18.

— Kino „Orzeł” wyświetla od poniedziałku nowy artystyczny film morski z udziałem angielskich marynarzy pt. „Podwodny patrol”. Niezwłocznie przystąpi do realizacji „Tyran” na wodach Atlantyku. Reżyseria Jack Lee. Początek seansów o godz. 13 i 20.

— Pod adresem Komisji Cennikowej. Wciąż jeszcze w poszczególnych sklepach obserwujemy poważne różnice cen. Oto kilka przykładów. W jednym sklepie np. proszek do prania kosztuje 20, w innym 25 zł, cena piwa waha się od 20—25 zł. za jaja pobiera się 17—22 zł za sztukę, musztarda tej samej jakości i ilości kosztuje 30—40 zł, cukierki w jednym i tym samym gatunku 35—45 zł 10 deka, czekolada 150—180 zł za tabliczkę itd. Wspomniane różnice są dowodem poważnych odchyłek w kalkulacji, a tym samym świadczą o uzyskiwaniu większych lub mniejszych zysków. Temu należy stanowczo przeciwdziałać i maksymalnie ceny dostosować do minimalnych. Jeżeli uczciwemu kupcowi wystarczy np. 20—30-procentowy zysk, to czemuż mniej uczciwy ma zarabiać więcej? O zainteresowanie się tą sprawą prosimy Komisję Cennikową. (jw)

KTO SIĘ W GRUDZIĄDZU URODZIŁ, OŻENIŁ, UMARŁ

W czasie od 21 do 28 lutego 1947 r. zarejestrowano:

Urodzenia: Nauczyciel Kazimierz Skońkowski, syn; rzeźnik Antoni Kujawa, córka; kupiec Zygfryd Lykowski, córka; pracownik spółdzielczy Alojzy Gmiński, syn; wieślan Stanisław Wujec, syn; funkcjonariusz więzienny Kazimierz Sieracki, córka; szofer Jan Mikołajczyk, córka; robotnik Bolesław Sieg, córka; kupiec Julian Pelka, syn; inżynier Kazimierz Czeladzin, córka; stolarz Bernard Klawczyński, córka; rybak Paweł Doran, córka; dekarz Edmund Uganowski, córka; urzędnik państw. Zygmunt Kortas, syn; ogrodnik Józef Sadurski, syn; kupiec Józef Czerwiński, córka; robotnik Antoni Filipowski, córka; pomocnik ślusarski Stanisław Figurski, córka; elektromonter Kazimierz Zielke, córka; murarz Tadeusz Sobieraj, syn; robotnik Jerzy Bajewski, syn; malarz Brunon Rohn, syn; murarz Alfons Witkowski, córka. — 1 dziecko nieślubne płci męskiej i 1 płci żeńskiej (błiznieta).

Śluby: Mechanik Zygmunt Lindenau i Wanda Klimińska, oboje z Grudziądza; woźny Franciszek Griez i Bronisława Wilczewska z domu Lubińska, oboje z Grudziądza; emeryt Feliks Kuciński i Agnieszka Szczepaniak z domu Czajka, oboje z Grudziądza; robotnik Zygmunt Jurkiewicz i Marta Kondracka, oboje z Grudziądza.

Zgony: Wdowa Maria Rezmer z domu Mainowska, 56 lat; Adam Orzechowski, 3 dni, żona Apolonii Endrich z domu Dąbrowska, 76 lat; Ewa Orzechowska, 2 dni; rentobiorca Jan Majrowski, 87 lat; Teresa Wik Wilczyńska, 2 lata; Jadwiga Kwasińska, niezamężna, 16 lat; robotnik Bernard Nadolny, 71 lat; stolarz Aleksander Salewski, 46 lat; kupiec-przemysłowiec Edmund Robiński, 48 lat; Henryk Boers, 16 dni; kapitan W. P. Stanisław Nawrocki, 34 lat; robotnik Stanisław Mielczar, 37 lat; dekarz Franciszek Uganowski, 51 lat; muzyk Franciszek Bury, 30 lat; emeryt Roman Łojewski, 74 lat; Ryszard Ochocki, 3 lata; Ewa Zboralska, 3 miesiące; kupiec Paweł Jaskuński, 63 lata.

KRONIKA Toruńska

DYZUR APTEK

Do piątku dnia 14 marca włącznie dyżurują apteki: „Radziecka” ul. Szeroka 27 i „Św. Barbary”, Szosa Chełmińska 80. Apteki czynne są bez przerwy do godziny 19. dyżurne czynne całą noc. Po godzinie 20 obowiązują dopłata.

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ

We wtorek dnia 11 marca o godz. 19 Teatr Ziemi Pomorskiej gra dwie sztuki współczesne angielskich autorów, trzyaktową komedię G. K. Chestertona „Magia” oraz sztukę w 1 akcie „Czarna dama z sonetów” B. G. Shaw’a. Reżyseria — W. Horzycy. Dekoracje — L. Torwirta. Udział biorą: I. Maślińska, B. Freitażanka, K. Brusikiewicz, L. Gołębiowski, L. Kozłowski, St. Libner, Z. Salaburski i P. Zieliński.

We środę, dnia 12. III. o godz. 19 „Magia” G. K. Chestertona i „Czarna dama z sonetów” B. G. Shaw’a.

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA

Dziś niezawodny „Fircyk w zalotach”, na którym publiczność świetnie się bawi. We czwartek przeżabawna krotkoczwila W. Rapackiego „Ja tu rządzą”. Uwaga! Bilety zbiorowe na komedię „Fircyk w zalotach” po cenie niskiej wydaje biuro Domu Żołnierza.

CO GRAJA W KINACH?

„Bałtyk” film francuski: „U schyłku dnia”. Dla młodzieży od lat 14 dozwolony. Przedstawienia o godz. 18 i 20.

„Wolność” (Prosta 5). Film francuski „Ludzie i manekiny”. Dla młodzieży do lat 16 niedozwolony. Pocz. seansów o godz. 17.30 i 19.30.

„Orzeł” (Strumykowa 3). Film francuski pt.: „Ludzie i manekiny”. Dla młodzieży do lat 16 niedozwolony. Późny seans o 18, 18 i 20.

Kino Garnizonowe: „Zuch dziewczyna” — komedia. Późny seans o godz. 18.

Z URZĘDU STANU CYWILNEGO

Gratulujemy rodzicom! Dnia 7 bm. w Urzędzie Stanu Cywilnego w Toruniu zgłosili w rubryce urodzeń: Tadeusz Franciszek Dzałek — syna Romana; Brunon Maksymilian Jankowski — syna Zbigniewa i córki Ewę Marię (bliźnięta); Leon Pniowski — córke Irene Barbarę; Franciszek Kociński — syna Lecha Kazimierza; Jan Kwiatkowski — córke Bogumiłę Danutę; Maksymilian Bylicki — córke Urszulę; Leon Wierchowicki — córke Danutę Felicję.

Dnia 8 marca br. Edmund Zwoliński — syna Zenona; Antoni Szypczyński — córke Bożenę Krystynę; Władysław Wiss — syna Romana Andrzeja.

Gratulujemy nowożeńcom! Dnia 7 bm. przed Urzędem Stanu Cywilnego w Toruniu zawarli związek małżeński: Józef Wesolowski i Krystyna Żółka.

Dnia 8 marca br. Henryk Marian Dembiński i Elżbieta Aurelia Kotłowska. Józef Garachow i Gertruda Aniela Klamann. Łucjan Apoloniusz Klimek i Ludwika Bronisława Lejwka.

Walne zgromadzenie Banku Spółdzielczego w Toruniu. W piątek, dnia 28 marca br. o godz. 10 rano w sali posiedzeń Starostwa Powiatowego odbędzie się nadzwyczajne walne zgromadzenie Banku Spółdzielczego w Toruniu.

Sprzedż artykułów dziewiarskich dla kolejarzy. W związku z przedłużeniem sprzedaży artykułów dziewiarskich do dn. 31 marca br. dla pracowników PKP wydawanie tych artykułów odbywać się będzie alfabetycznie jak następuje: W dniu 11 marca br. na początkowe litery od A—B. 12 marca od C—D, w dniu 13 marca od E—F, w dniu 14 marca dla zamiejscowych, w dniu 15 marca na początkowe litery od G—H, 17 marca od I—J, 18 marca od K—L, 19 marca od M—N, 20 marca od O—P, 21 marca dla zamiejscowych, dnia 22 marca na początkowe litery od P—R, 24 marca na S, 25 marca od P—U, 26 marca na W, 28 marca na Z.

Zawiadamiamy, że ogłoszenie z dnia 8. III. br. w sprawie wydawania artykułów dziewiarskich unieważniamy.

KKS Pomorzańca w Toruniu. Sekcja Gier Sportowych komunikuje, iż w lokalu

21 dwupiętrowych domów wykończy się w Toruniu

Toruńska Spółdzielnia Mieszkaniowa przystępuje do pracy

W dniu 5 bm. odbyło się w Toruniu walne zebranie organizacyjne Toruńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zgromadzeni w liczbie około 350 osób reprezentowali świat pracy zorganizowany w Związkach Zawodowych. Zebranie zagał dyrektor Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P., ob. mgr Ważroń, powołując do prezydium przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej ob. Chojnickiego, przewodniczącego Pow. Rady Zw. Zawodowych, ob. Dybrowskiego, sekretarza G. K. PPS, ob. Ludwiśliaka i przedstawicieli Związków Zawodowych.

Cel założenia spółdzielni omówił kierownik Działu Spółdzielni Pracy Związku Rewizyjnego, ob. Bieńkowski.

Z odczytanego statutu wynika, że spółdzielnia dąży będzie do dostarczenia zdrowych i tanich mieszkań drogą samopomocy zbiorowej przy poparciu instytucji państwowych, komunalnych i społecznych. Bezwzględnie wpisowe wynosić będzie zł 100,—. Udział w wysokości 1000,— zł płatny jest w 5 miesięcznych ratach. Przy wystąpieniu ze spółdzielni udział zostaje zwrócony. Oprócz tych wpłat przewidziany jest wkład mieszkaniowy (ratalny) zależny od wielkości i ilości przydzielonych izb. Mieszkanie jest własnością członka spółdzielni, a w razie jego śmierci przechodzi na własność najbliższej rodziny.

Rada Nadzorcza Toruńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej ukonstytuowała się w następującym składzie: przewodniczący — ob. Maciejowski, dyr Zjedn. Przem. Cukrowniczego; zastępca — ob. Sobczak, „Społem”; sekretarz — Jasińska, „Społem”. Członkowie: ob. ob. Głazowski — Rada Zw. Zaw., Modrzewski — Zw. Zaw. Pracowników Spółdzielczych, Piotrowski — P. U. R., Barcikowski — P. M. S., i Stypczyński — Wydział Techniczny Zarządu Miejskiego.

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 6 bm. powołano Zarząd T. S. M. w składzie ob. Kosiński — Z. N. P., przewodniczący, inż. Laskowski — Spółdzielnia Robót Inżynier

ryjno-Budowl. — kierownik techniczny, ob. Dybowski — Pow. Rada Zw. Zaw. — kierownik administracyjny, ob. Gordon Maksymilian — Zw. Zaw. Pracowników Miejskich i Samorz. Teryt. — sekretarz, ob. Makowski — P. M. S. skarbnik.

Postanowiono przystąpić do szerokiej akcji werbunkowej mającej na celu skupienie członków. Finansowanie prac nastąpi poprzez kredyty z Ministerstwa Skarbu i B. G. K., częściowo zaś z funduszy własnych. Zarząd postanowił dążyć do wciągnięcia w orbitę prac spółdzielni szeregu instytucji publicznych i społecznych.

W najbliższym czasie zostanie zawarta umowa dzierżawna z Zarządem Miejskim w sprawie 21 dwupiętrowych domów przy ul. Fałata. Wykończenie budowy tych domów będzie pierwszym etapem działalności T. S. M. Kosztorysy opracowane będą w ciągu bieżącego miesiąca.

Wyrazem zainteresowania społeczeństwa toruńskiego w stosunku do inicjatywy podjętej przez T. S. M. jest fakt, że już w drugim dniu po jej założeniu liczba członków wynosi blisko 100 osób.

Przeszło 500 kuponów przesłano już na konkurs uprzejmości T. S. S.

W ostatnich dwóch dniach przesłano do redakcji 200 listów z kuponami na konkurs uprzejmości TSS. Widać z tego, iż konkurs budzi coraz większe zainteresowanie wśród szerokiej rzeszy spółdzielców i klientów Toruńskiej Spółdzielni Spożywców.

Zauważyc się dają poważne przesunięcia w tabeli. W tej chwili w konkursie uprzejmości prowadzi ob. Irena Kozłowska, która otrzymała w 4 dniach — 48 kuponów, dalej idą Krystyna Łęgowska — 39 punktów, Jadwiga Lewicka — 37 punktów, Elżbieta Cyrankowska — 22 punkty, Zofia Loniówna —

19 pkt., Irena Grochowska — 19 pkt. Na dalszych miejscach uplasowały się: Zofia Lewandowska, Jadwiga Klein, Wanda Zydołówna, Maria Wiązek, Anna Eartoszynska, Marta Syrocka.

Podkreślić należy, iż otrzymaliśmy kupony z nazwiskami 40 pań, zajętych w sklepach TSS, ale brak zupełnie kuponów z nazwiskami uprzejmiej ekspedientów.

Za kilka dni ukaże się na łamach naszych znów kupon dla tych wszystkich członków TSS, którzy nie zdążyli przesłać nam jeszcze odpowiedzi. (s)

Nowe władze Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza w Toruniu

W Toruniu odbyło się walne zgromadzenie Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza z udziałem 100 osób. Zebranie zagał przewodniczący TPŻ ob. Wojdak. Do prezydium powołano dyr Skoczka, kpt. Pajaka, ob. Tymienieckiego i ob. Kobylńskiego. Ob. Wojdak złożył sprawozdanie z działalności TPŻ za rok 1946, sprawozdanie kasowe skarbnik dr Szeliga. W dyskusji nad sprawozdaniem zabrał głos prezydent miasta ob. Dobrowolski, który podniósł pozytywną działalność zarządu Tow. Przyj. Żoźn. w niestaniu pomocy żołnierzowi polskiemu. Do nowego zarządu weszli: ob. ob. prezydent miasta Do-

browolski, starosta Gordon, Wojdak, dr Szeliga, kierownik Urzędu Inf. i Prop. Heliodor Kamyszek, dyr Maciejewski, dyr Skoczek, Koszucka, Sulcowa, red. Felski, Kosiński Mroczkowski nacz. Trapp oraz przedstawiciel wojska polskiego komendant miasta mjr Kawczyński i przedstawiciel RKU kpt. Rozum.

Do komisji rewizyjnej powołano prezesa Sądu Okręgowego ob. Radłowskiego, dyr KKO miasta Torunia ob. Sobolewskiego i dyr Państw. Banku Roln. ob. Jeziorowskiego. Równocześnie uchwalono plan budżetu na rok 1947.

klubowym przy ul. Bydgoskiej 1-3 odbędzie się pogadanka we środę dnia 12 marca br. o godz. 18. Przybycie wszystkich członków obowiązkowe.

Posiedzenie Miejskiej Komisji Obywatelskiej Daniny Narodowej w Toruniu odbędzie się dnia 11 marca br. o godz. 12 w sali posiedzeń Miejskiej Rady Narodowej. Na porządku obrad ważne sprawy związane z uiszczeniem daniny.

Walne zgromadzenie Oddziału „Caritas” przy parafii św. Jana odbędzie się dn. 17 marca br. o godz. 18.30 w domu „Caritasu” przy ul. Łaziennej 18. Na zgromadzenie zaprasza się wszystkich członków.

Wielki spęd koni i bydła na targowisku w Toruniu. Na Targowisko Zwierzecze przy Rzeźni Miejskiej w Toruniu spędzon w dn. 6 marca 868 sztuk koni, bydła i trzody, w tym: 444 koni, 4 buhaje, 35 krów, 6 jałowizny, 4 cielaki, 73 świnię, 66 warcnaków, 225 prosiąt, 4 owce, 7 kóz. Podaż i popyt bardzo duży.

PRZYDZIAŁ ARTYKUŁÓW TEKSTYLNICH DLA TORUNIA

Wydział Apropozycji i Handlu Zarządu Miejskiego w Toruniu zawiadamia, że od dnia 11. III. br. będą wydawały sklepy Toruńskiej Spółdzielni Spożywców artykuły

włókiennicze indywidualnie dla ludności miasta, posiadającej karty odzieżowe, zarejestrowane w miesiącach lipcu, sierpniu i wrześniu 1946 r.

Wycinania z kart odzieżowych kuponów kontrolnych punktów na towary wełniane oraz bawełniane dokonują przy odbiorze sklepy tekstylne TSS w następujący sposób: kupony kontrolne za lipiec, sierpień i wrzesień, względnie marzec za sierpień — za płaszcz damski 37 punktów (wełny 21 pkt., bawełny i kupon za m-c listopad), za płaszcz męski 42 pkt. (wełny 21 pkt., bawełny i kupon za m-c listopad), za ubranie męskie 42 pkt. (wełny 28 pkt., bawełny i kupon za m-c listopad), kurtkę i spodnie 39 pkt (wełny 28 pkt., bawełny i kupon za miesiąc listopad), suknię damską 35 pkt wełny za i koc wełniany 28 pkt. wełny za 1 parę spodni męskich 18 pkt., wełny 7 pkt., bawełny i kupon za m-c listopad, za 1 metr materiału wełnianego 14 pkt. wełny.

Wydawanie artykułów włókienniczych trwać będzie do 15 marca br. Po tym czasie uprawnieni tracą prawo do swych przydziałów.

Zarząd Miejski w Toruniu. Wydział Apropozycji i Handlu.

Z ŻYCIA PARTII

NOWA KOMÓRKA PPS W TORUNIU

Staraniem pracowników Rej. Zarządu Kwat. Bud. w Toruniu przy poparciu szefa tegoż zarządu zorganizowano nową komórkę PPS.

Zebranie organizacyjne odbyło się dnia 8 marca br. w świetlicy RZKB przy udziale delegata Grodzkiego Koła PPS tow. Tomaszewskiego Henryka 40 członków i sympatyków.

Po referacie tow. Tomaszewskiego przystąpiono do wyboru nowego zarządu komórki. Przewodniczącym wybrano tow. Worobca Franciszka, sekretarzem tow. Stefana Pawłowskiego, skarbnikiem tow. Wacława Politowicza.

Komunikatu

Zarząd Toruńskiego Klubu Motocyklowego w Toruniu podaje do wiadomości, że mając na uwadze popularyzację sportu motocyklowego oraz konieczność odpowiedniego przeszkolenia wszystkich członków klubu, celem uniknięcia tak częstych wypadków na skutek nieznanomości przepisów o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach, organizuje specjalny kurs przeszkoleniowy.

Kurs trwać będzie od dnia 12. 3. 47 r. do dnia 20. 3. 47 r. w godz. od 19 do 21, a wykłady odbywać się będą w sali Zw. Zaw. Transportowców, Toruń, ul. Żeglarska.

Kurs ten będzie przeprowadzony przez wybitnych fachowców z ramienia Zw. Zaw. Transportowców.

Udział członków TKM w kursie obowiązkowy. Sympatycy sportu motocyklowego mile widziani. (k-2013)

IGRASZKI I FRASZKI

Historia pewnego guzika

Przed laty, gdy jeszcze nie miałem żony, w każdą podróż zabierałem ze sobą igłę i nici. Dziś zmieniły się czasy na... lepsze, lecz guziki gwoli powojennej słabości, obrywają się częściej.

Wstępując do pewnego ogólnie poważanego lokalu w obcym mieście, stwierdziłem nagle że w zupełnie zwyczajny sposób urwał mi się guzik.

Obserwuje ten przykry dla mnie wypadek sympatycznie, obsługująca gości panienka. — Ja panu przysięgam!

Z pewnym zakłopotaniem spojrziałem na ofiarowującą swe usługi przedstawicielkę pięknej i na guzik.

Zamyśliłem się — i to bardzo głęboko. A nuż — przeszło mi przez głowę — żona celowo nie umocniła guzika, by później stawić kłopotliwe pytanie: kto ci przyszył?

Druga strona medalu — gdy zauważy brak guzika, znów padnie kłopotliwe pytanie: kto ci urwał?

— Proszę pani, — rzekłem — nie mogę się zdecydować. Dziękuję. Postanowiłem od-tąd znów zabierać ze sobą igłę i nici. Siew.

KUPNO

Kupuję stale garnitury (ubrania), spodnie, marynarki, płaszcze letnie (2042)

H. Kaczmarek Toruń ul. Szewska 12

PRACA ZAOFIAROWANA

Poszukuję zaraz BUFETOWEJ z wolnym utrzymaniem oraz dobrym wynagrodzeniem. — Zgłoszenia: Stołowska PPS Chełmża.

Potrzebna gosposia samodzielna do trzech osób za dobrym wynagrodzeniem. — Adres wskaże Głos Pom. Toruń. (2094)

Poszukuję karmelkarza. Zgłosz. Toruń, Mickiewicza 106, m. 4 (2107)

Chłopiec potrzebny do sklepu zaraz. Władom.: Toruń, Piaskowa 3 — sklep (Mokre) (2105)

Chłopiec do posyłek potrzebny zaraz. Zgłoszenia Toruń, Kopernika 45, m. 4. (2102)

Samodzielna pomoc domowa potrzebna zaraz. Zgłosz. Toruń, Szeroka 18, m. 3. (2103)

Handlowiec-zbożowiec o beznany z buchalteria przebitkową i spółdzielczością oraz handlowiec-żelazniak rutynowany maszynista rutynowa na potrzebni zaraz. — Zgłosz. z życiorysem odpisami świadectw, oraz podaniem referencji nadesłać do admin Głosu Pom. w Grudziądzu pod nr 32. (2113)

Czeladnika młynarskiego zaraz poszukuje Młyn Wodny, Nowy Młyn, — poczta i stacja Jabłono wo. (2063)

Przyjme 2 mechaników samodzielnych. Ziętara Br., Toruń, Grudziądzka 37. (2089)

PRACA POSZUKIWANA

Osoba starsza z dużą praktyką kulinarną poprowadzi dom u starszego samotnego pana lub na probostwie. — Miejscowość obojętna. Adres wskaże Głos Pomorza Toruń. (2111)

Kobieta czysto piorąca szuka prania poza domem. Oferty Głos Pom. Toruń pod nr 33. (2092)

UNIEWAŻNIENIA

Unieważniam legitymację szkolną. — Śmigłowska Gertruda — Toruń, Winnica 40. (2116)

Unieważniam zgubione na świadczenie stałe na nazwisko Antkowiak Jan, Toruń, Podgórz — Poznańska 272. (2083)

Unieważniam legitymację uczniowską nr 24. Danuta Sobczakówna. — Toruń, Lindego 13. (2088)

Unieważniam kartę reje-stracyjną RKU na nazwisko Boniecki Antoni z Dulska, pow. rypińskiego. (2093)

Unieważniam zgubiony dowód osobisty, wydany przez Zarząd Gminy Radzyn, Gołębiów, pow. Grudziądz. (2112)

Unieważniam skradziony dowód osobisty (kenn-kartę) wystawiony przez Starostwo powiatu warszawskiego na nazwisko Alina Wiczorek, Legionowo, — Szosa Warszawska 62 z kolejowym wykazem toruńskiego urzędu ewidenc. Toruń, Wyspiańskiego 3 m 2. (2100)

Unieważniam zgubioną legitymację służbową nr 16 wydaną przez Inspektorat Szkolny — Malborg, Stankiewicz Bronisława. (2125)

Unieważniam zgubione dowody osobiste na nazwisko Refus Anna. — Malborg, Kopernika 26.

Unieważniam zgubioną kartę ewakuacyjną na nazwisko Saniewicz Nicefor, Malborg, Słowackiego 74. (2122)

Unieważniam zgubioną legitymację na krzyż waleczny, Ziutek Józef — Malborg. (2123)

Unieważniam zgubione dowody osobiste na nazwisko Refus Anna. — Malborg, Kopernika 26.

SZUKASZ pracy pokoju kupna, ożyczk zamiany itd; podaj ogłoszenie do „GŁOSU POMORZA”

KRONIKA Inowrocławia

Marzec
11
Wtorek
 Dzień: Konstantego
 Nocny dyżur apteczny:
 Apteka pod Krzyżem
 Paderewskiego 6 tel. 1406

— Adres redakcji i administracji: Inowrocław, ul. Król. Jadwigi 7, tel. 1233.

— Najważniejsze telefony: Milicja obywatelska 21-81. Urząd Bezpieczeństwa Publicznego 14-68, 14-69. Straż Pożarna 16-18. Po ratowie Ratunkowe 16-18.

— Nocny dyżur apteczny: Apteka Pod Krzyżem, Paderewskiego 6, tel. 1406.

— Repertuar kin: — Kino „Stożek” „Sześciu trzynastka”. Film prod. polskiej. Kino „Bałtyk” — „Klatka słowicza”. Seanse o godz. 18 i 20. W niedziele i święta o godz. 16, 18 i 20.

— Jarmark w Pakości. W mieście Pakości powiatu mogileńskiego odbędzie się w dniu 18 marca 1947 r. jarmark kramny i na inwentarz żywy.

— Biblioteka publiczna — gmach Teatru Miejskiego przy pl. Klasztornym. Wypożyczalnia czynna w godz. od 10—12 i od 16—18. Czytelnia czynna od 12—14 i od 18—20.

— KS Goplania OM TUR. We wtorek dnia 11 bm. o godz. 19 odbędzie się zebranie wszystkich sekcji sportowych w szkole nr 8 przy ul. Solankowej. Po zebraniu trening. Ze względu na omówienie ważnych spraw obecność wszystkich członków obowiązkowa. (v)

WALNE ZEBRANIE RTPD

W dniu 11 bm. o godz. 18 w sali posiedzeń Zarządu Miejskiego w Inowrocławiu

Pożegnanie Oficerskiej Szkoły Piechoty w Inowrocławiu

W sali hotelu „Basta” odbyło się uroczyste pożegnanie inowrocławskiej Oficerskiej Szkoły Piechoty. W imieniu społeczeństwa kujawskiego przemówił do oficerów starosta powiatowy ob. Halwa, który wręczył dowódcy szkoły ppłk. Weberowi oraz zastępcy ppłk. Friedmannowi ramki albumy, wykonane przez artystę-malarza Szkoły Sztuk Pięknych w Bydgoszczy ob. H. Czamana.

W imieniu mieszkańców m. Inowrocławia przemówił prezydent ob. Adamowicz, wręczając odchodzącym dowódcom adresy

Poniżej podajemy dalszy ciąg listy zweryfikowanych członków Związku b. Więźniów Politycznych, oddziału w Inowrocławiu:

Sołtys Bolesław ekonomista, (Inowrocław, Sienkiewicza — Oświęcim); Skonieczny Mieczysław, major w p. (Inowrocław, Solankowa 51 — Woldenberg); Skonieczny Bronisław, rachmistrz, (Inowrocław, Poznańska — Mauthausen); Stępnik Alfons, radiotechnik, (Inowrocław, Poznańska 34 — Gross-Rosen); Springer Stanisław, urzędnik, (Inowrocław, Stalina 63 — Gusen); Świątowski Franciszek, sekretarz, (Złotniki Kuj. Inowrocław); Tonn Teofil, (Inowrocław, L. Grabskiego — Buchenwald); ks. Tomczak Seweryn, (Inowrocław, Plebanka 2 — Dachau); Tyloch Edmund, asystent PKP, (Inowrocław, Dworcowa 30 — Gross-Rosen); dr Trzciniński Edward, rolnik (Inowrocław, Solankowa 18 — Inowrocław); Woźniak Irena urzędniczka, (Inowrocław, Solankowa 68 — Ravensbrueck); Waleczak Władysław, leśniczy, (Osiek, pow. Inowrocław — Sachsenhausen); Wabiszewski Walenty, kupiec, (Inowrocław, Św. Ducha 121 — Gusen); Wabiak Czesław, (Inowrocław, Kasprowicza — Gross-Rosen); Wyszyńska Zofia, (Poznań, Wielkopolska — Ravensbrueck); Waliński Franciszek, PKP, (Inowrocław, Staropoznańska — Mauthausen); ks. Wróblewski D., (Inowrocław, Plebanka — Dachau); Wiśniewski Edmund, urzędnik PKP, (Inowrocław, Sta-

lina 24 — Gusen); Wojciechowski Marceł, muzyk, (Inowrocław, Św. Ducha 60 — Gross-Rosen); Weński Stefan, radiotel., (Inowrocław, L. Grabskiego — Dachau); Wawrzyński Michał, kupiec, (Inowrocław, L. Grabskiego — Dachau); Wróblewski Ludwik, urzędnik, (Inowrocław, Solankowa 21 — Gusen); Witkowski Stanisław, ślusarz, (Inowrocław, Karola Marcinkowskiego — Mauthausen); Wojciechowska Zofia, (Inowrocław, Paderewskiego — Zabikowo); Wojtalak Eugenia, studentka, (Inowrocław, Lipowa 1 — Inowrocław); Wojciechowski Józef, fryzjer, (Inowrocław, Św. Ducha 54 — Zabikowo); Wieczorek Antoni, m. rzeźnicki, (Wonorze — Inowrocław); Wiśniewski Wojciech, handlowiec, (Inowrocław, Chociszewskiego — Gross-Rosen); Zieliński Edward, drukarz, (Inowrocław, Cegielnia 3

— Gusen); Ziętowski Kazimierz, kierownik drukarni, (Inowrocław, Plac Klaszt. — Dachau); Zamecki Stanisław, urzędnik, (Inowrocław, Król. Jadwigi 10 — Gross-Rosen); Żurawski Leon, mistrz rzeźniczy, (Inowrocław, Św. Ducha 79 — Gross-Rosen); Zadorecki Roman, urzędnik, (Inowrocław — Oświęcim); Zieliński Kazimierz, rolnik, (Przybysław, pow. Inowrocław — Mauthausen); Zabolcka Halina, pielęgn. dypl., (Inowrocław, Solankowa 13 — Ravensbrueck); Bawolski Klemens, koszykarz, (Inowrocław Rynek 24 — Gross-Rosen).

Ewentualne zastrzeżenia przeciwko weryfikacji wyżej wymienionych osób, zgłaszać należy w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia w sekretariacie Związku b. Więźniów Politycznych, Inowrocław, ul. Opatrzności 7.

OSTRZELA

POEMAT LUDOWY HISTORYCZNY

Nieznaną przyczynę do dziejów kujawskich

Napisał M. LECHITA

Olbrymiego był wzrostu i olbrzymiej siły;
 Miecz ogromny i ciężki czekano go zdobyły;
 W rękę nosił maczugę, podobną do kłody.
 Nie brakło mu giętkości, nie brakło urody;
 Ład i cnotę miłował, od pracy nie stronił;
 Na nieszczęścia był czuły, lecz rzadko lzy ronił;
 Ciepłowość miał niezwykłą, tudzież rozum wielki,
 Który mu był doradcą na przypadek wszelki.
 Ten Kropela był prawą ręką naczelnika,
 A postrachem i grozą był dla przeciwnika.
 Naczelnikiem zaś jego był Lech, co od wschodu
 W szóstym wieku z tłumami polskiego narodu
 Ruszył ku zachodowi, porzuciwszy stępy,

Koczowiska i różne dzikich ludów szczepy,
 Które go za Uralem zewsząd otaczały,
 A które barbarzyństwem wstręć w nim obudzały.
 W tym pochodzie, będącym walką ustawiczną
 Z tuzuszą wrogów zajadłą, a bitną i liczną,
 Wielkie praszczur Kropelów położył zasługi.
 Krótko streścić je można, choć szereg ich długi:
 Nie lenił się w potrzebie, mieczem dzielnie wadał.
 Przytomności umysłu zawsze dowód składał,
 Mądrej rady udzielał, nareszcie to sprawił,
 Ze Lech przerwał wędrówkę i „Gniazdo” postawił.

odbędzie się doroczne walne zebranie członków tut. oddziału RTPD.

Program zebrania przedstawia się następująco: zagajenie, ogólne sprawozdanie zarządu, sprawozdanie komisji rewizyjnej i dyskusja. Po uchwaleniu wysokości składek członkowskich, planu pracy i budżetu, nastąpi wybór nowego zarządu, komisji rewizyjnej i delegata na walne zgromadzenie towarzystwa. Zarząd towarzystwa uprasza wszystkich członków o liczne i punktualne przybycie. (v)

pamiętkowe, wykonane przez prof. Czapkę.

W odpowiedzi w serdecznych słowach przemawiali ppłk. Weber i ppłk. Friedmann, którzy wręczyli staroście powiatowemu prezydentowi miasta i przewodniczącemu Tow. Przyj. Żołnierza fotografie korpusu oficerskiego.

W podniosłym nastroju żegnało społeczeństwo kujawskie tak wychowanków jak i instruktorów szkoły, z którymi nawiązały się jak najserdeczniejsze węzły przyjaźni. (v)

†
ś. p. JAN PIOTROWICZ
 adwokat z Lubawy Pom.
 zmarł dnia 28 marca 1945 r. w obozie koncentracyjnym Hamburg-Neuengamme, przeżywszy lat 42,
 o czym zawiadamiają w smutku
 żona, dzieci i rodzina.
 Kłodowa-Zdrój, Czerwone 179.

†
 Dnia 7 marca 1947 o godz. 15 zmarł po ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św. mój drogi mąż ś. p.
MICHAŁ JAWORSKI
 przeżywszy lat 62
 o czym donosi w głębokim smutku rodzina
 Eksportacja zwłok odbędzie się we środę, dnia 12 marca o godz. 14 z kosztownicy Szpitala Miejskiego w Grudziądzu. Msza św. żałobna o godz. 8 w kościele Najśw. Marii Panny, Grudziądz, dnia 10. 3. 1947. (2109)

PODZIĘKOWANIE
 Wszystkim tym, którzy wzięli udział w pogrzebie śp. męża mego
LUDWIKA MATUSZCZAKA
 a w szczególności PP. Stanisławowi Falkiewiczowi, Pawłowi Sapokowi, Związkowi Powstańców Wielkopolskich, orkiestrze Ofic. Szkoły Artylerii, Związkowi Pracowników Skarbowych w Toruniu, Pracownikom Brygady Ochrony Skarbowej tą drogą składa serdeczne
 Bóg zapłać
 żona.
 (2114)

SPRZEDAŻ
 Sprzedam rasowego wilka
 Zgł. Głos Pomorza Inowrocław. (2121)
 Sprzedam ubranie, mundur kolejarzki, kurtkę, Toruń, Kopernika 41, m. 2. (2087)
 Maszynę „Singer” bębnową, wirówkę sprzedam — Toruń, Prosta 10/4. (2084)
 Ubranie czarne (średnia wielkość), 3 obrazy (100x130) tanio sprzedam, Toruń, Starom. Rynek 29 m. 1. (2090)

†
 Dnia 9. 3. 1947 r. o godz. 18 zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, zaopatrzona Sakramentami św. nasza kochana, droga matka, bratowa i ciocia ś. p.
z ORŁOWSKICH
Domicela Basińska
 w 74 roku życia
 o czym donoszą Krewnym i Znajomym w nieutulonym żalu pogrążone córki i rodzina
 Msza św. żałobna odbędzie się dnia 12. 3. 1947 o godz. 8,30 w bazylice św. Jana w Toruniu. Pogrzeb tegoż dnia o godz. 15 z kosztownicy cmentarnej św. Jerzego. (2108)

Ostatni czas
 zgodnie z dekretem z dnia 3 lutego 1947 r. o obowiązku uczestnictwa w obrocie bezgotówkowym
OTWORZYĆ SOBIE RACHUNEK BIEŻĄCY
W KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI MIASTA TORUNIA
 ul. Fosa Staromiejska nr 1. Telefon 386.
 Obsługa szybka, tania i dokładna.
 Obowiązkowi posiadania rachunku bieżącego w bankach podlega całe Kupiectwo, Przemysł i Rzemiosło.
 Kasa przyjmuje wkłady oszczędnościowe, skutecznie przekazy pieniądze bezkonkurencyjnie, gdyż ma agendy w najmniejszych nawet miasteczkach Polski, udziela pożyczek na cele gospodarcze, wydzierżawia safesy (schowki). (1915)

CENTRALA HANDLOWA PRZEMYSŁU DRZEWNEGO W BYDGOSZCZY
 ul. Dworcowa 12 (skład mebli)
 posiada stale na składzie:
 Urządzenia i przybory biurowe — Urządzenia mieszkalne, krzesła do wyścielenia i zwykłe oraz galanterię drzewną (oprawki do szcottek, rączki i uchwyty do narzędzi, pieczętek itp.). (2081)

Przetarg
 Dyrekcja Państwowego Liceum Pedagogicznego w Toruniu ogłasza przetarg na wykonanie mebli do gabinetu fizycznego. — Szczegółowe rysunki i wymiary sprzętów można przegądać codziennie w kancelarii Liceum ul. Rybaki 47. Oferty na wykonanie prac w zamkniętych kopertach należy składać w kancelarii Liceum do dnia 19 marca 1947 r. Reflektanci winni się wykazać dowodami uiszczenia Pożyczki Odbudowy Kraju i Daniny Narodowej. (2106)

Sprzedam salon, kuchnię, zegar stojący, stół debowy, szafę debową i niekompletne meble. Toruń, Słowackiego 66 m. 2, godz. 8—10, 13—15. (2078)

Sprzedam barak mieszkalny 20 x 8 m. — Adres wskaże Głos Pomorza, Toruń (2096)

Odstąpię sklep za zwrotem kosztów remontu. Wiadomość w Gł. Pom. Toruń. (2082)

Sprzedam radio-super 4-lamp. — Potrzebna kucharka. Toruń, Prosta 19, Hungaria. (2091)

Sprzedam sypialnię, pokój stołowy, kuchnię. Toruń, Prosta 2 (stolarnia) (2099)

Wydzierżawię 10 morgów ziemi nadnoteckiej — obecnie łąka. Pakość, — Szeroka 5, Niedbalski. (2119)

Sprzedam maszynę „Singer” bębnową krytą i kredens. Toruń, — Kościuszki 9 m 3 (2110)

Sprzedam radio 6-lamp Toruń, Reja nr 40. — Kostki. (2104)

POLECENIA
 Materiał na parasolki poleca Radke, Łódź, Narutowicza 2 m. 8. (2127)

Srebrnego lisa i nowe ubranie (damskie) okazynie sprzedam. Toruń Św. Jakuba 17 m. 1. (2095)

RÓŻNE
 Maszynopisanie udzielam. Toruń, Nowom. Rynek 25, m. 3. (2098)

Legitymacje fotografie wykonuje Foto - Waleśa, Grudziądz, Grobłowa 6. (1648)

„Nadzieja” sprzedaje domy, wille, przyjmuje zlecenia, pośredniczy w sprzedaży i kupnie. — Rządkowski, Toruń, szosa Chełmińska 66. (1925)

MIESZKANIA
 Szukam pokoju dla 2 osób w centrum miasta z używalnością kuchni. — Adres w Gł. Pom. Toruń.

Poszukuję mieszkania od 1—3 pokoi i kuchni. Pośrednictwo wynagrodzę. Zgłosz. Toruń, Gł. Pom. pod „Kupiec”. — (2118)

PRACA ZAOFIAROWANA
 Poszukuje dziewczyny do dziecka. Wiadomość Gł. Pomorza — Inowrocław. (2120)

Potrzebny chłopiec do koni i starszy rolnik jako gospodarz. Zgłoszenia Corradini, Młyn Ruda koło Grudziądza. (2036)

Czeladników krawieckich potrzebują zaraz Bracia Legowscy, Toruń, Fosa Staromiejska 2. (1964)

Redaktor naczelny: L. Pogonowski. Redakcja i administracja Toruń, ul. Św. Katarzyny 4, tel. 900 i 244. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12—13, sekretarz redakcji od 11—15 Sekretariat redakcji od godz. 9—15.

Oddziały: Bydgoszcz, ul. Libelta 4, tel. 3508. Grudziądz Małogrobłowa 2, tel. 1319. Inowrocław, ul. Kr. Jadwigi 7, tel. 1233. Włocławek pl. Wolności 17, tel. 1360 E 039.910

Prenumerata miesięczna 65 zł, kwartalna 180 zł, z odbiorem w administracji 60 zł miesięcznie. Cennik ogłoszeń: Za 1 mm 1 szp. w tekście — 40, za — 10 zł. Urzędowe i drobne — 10 zł za wyraz. Poszukiwania pracy i rodzin 3 zł za wyraz. — Druk tusty — 100 proc. drożej.